

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

ခံပင်အိုင်.ကျေးရွာ

မုန်တိုင်းကျေးရွာအုပ်စု

မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း ----- ၃

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃
၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၃
၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ ထန်းတောကျေးရွာ၏အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆
၂.၂ ထန်းတောကျေးရွာအကြောင်း----- ၆
၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၇
၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)----- ၉
ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၃

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၅
၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒီဇီနီ----- ၁၆
၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၁၈
၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၀
၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၂
၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၄
၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၅
၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ်သက်ရောက်မှုများ..... ၂၆
၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၂၇
၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း ----- ၂၈

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၂၉

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၀

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking) ----- ၃၁

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool) ----- ၃၂

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၃၃

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၃၄

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း----- ၃၅

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မုန်တိုင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ခံပင်အိုင်ကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ချက်ကို “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျ ရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်” မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာအင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူအဖြစ် Plan International Myanmar မှဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ဤခံပင်အိုင်ကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန်ပုံစံများ၏ ထောက်ပံ့ ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထုကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ မှ အမျိုးမျိုးသောရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မှီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော်ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ ခံပင်အိုင်၊ကျေးရွာ၊ မုန်တိုင်းအုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။
- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝ
ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင်
တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှု-
စီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိက
လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊
စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ
ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်
အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့်
ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ
အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ခံပင်အိုင်၊ ကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာသည် မန္တလေးတိုင်း၊ မိတ္ထီလာခရိုင်၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မုန်တိုင်အုပ်စုတွင်
တည်ရှိပါသည်။ မိတ္ထီလာမှ ၉-မိုင်အကွာတွင် မိတ္ထီလာ-ကျောက်ပန်းတောင်းလမ်းမကြီး၏
တောင်ဘက် ၂-ဖာလုံ ခန့်အကွာတွင်တည်ရှိပါသည်။ ရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင် သီးကုန်းကျေးရွာ၊
အနောက်ဘက်တွင် မုန်တိုင်ကျေးရွာ၊ တောင်ဘက်တွင် ဆွာတောကျေးရွာတို့တည်ရှိပါသည်။
ကျေးရွာတွင်းတွင် အရိပ်ရသစ်ပင်ကြီးများမရှိ၍ နွေရာသီတွင် အလွန်ပူပြင်းပါသည်။

၂.၂ ခံပင်အိုင်၊ ကျေးရွာ အကြောင်း

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာသည် မန္တလေးတိုင်း၊ မိတ္ထီလာခရိုင်၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မုန်တိုင်အုပ်စုတွင်
တည်ရှိပါသည်။ မိတ္ထီလာမှ ၉-မိုင်အကွာတွင် မိတ္ထီလာ-ကျောက်ပန်းတောင်းလမ်းမကြီး၏
တောင်ဘက် ၂-ဖာလုံ ခန့်အကွာတွင်တည်ရှိပါသည်။ ရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင် သီးကုန်းကျေးရွာ၊
အနောက်ဘက်တွင် မုန်တိုင်ကျေးရွာ၊ တောင်ဘက်တွင် ဆွာတောကျေးရွာတို့တည်ရှိပါသည်။
ကျေးရွာတွင်းတွင် အရိပ်ရသစ်ပင်ကြီးများမရှိ၍ နွေရာသီ တွင် အလွန်ပူပြင်းပါသည်။

လူမှုရေး - ကျေးရွာတွင်ဗမာလူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ နေထိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာရှိ
လူဦးရေမှာ ကျား (၁၈၄) မ (၂၀၃) စုစုပေါင်း (၃၈၇) ဦးရှိပါသည်။ ဘုရားပွဲ၊
ဆွမ်းလောင်းပွဲများကိုလည်း နှစ်စဉ်စည်ကား သိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပလေ့ရှိပါသည်။

ပညာရေး - ခံပင်အိုင်ကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာမူလတန်းကျောင်း တစ်ကျောင်းရှိပါသည်။ ကျောင်းသူ/သားဦးရေ စုစုပေါင်း ၅၄-ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းဆောင် ၂-ဆောင်ရှိပါသည်။ ဆရာ/မ (၆)ဦး ရှိပါသည်။ အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းကျောင်းအား ၉-မိုင်ဝေးသော မိတ္ထီလာ အ.ထ.က (၄)သို့ သွားရောက် ပညာသင် ကြားရပါသည်။

လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး - ကျေးရွာသို့ဝင်သောလမ်းမှာ မိုးရာသီတွင် ဗွက်ထူခြင်းကြောင့် လမ်းလျှောက် ထွက်ရသည်။ ကျောင်းသူ/သားများမှာ ရွာလမ်းထိပ်အထိ လမ်းလျှောက်၍ သုံးဘီးနှင့်ကျောင်းသွား/ပြန် လုပ်ကြရသည်။

ကျန်းမာရေး - ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ သားဖွားဆရာမတစ်ဦးရှိသည်။ ရိုးရိုးဖျားနာပါက သားဖွားဆရာမနှင့်ကုသ၍ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက ၉-မိုင်ဝေးသော မိတ္ထီလာသို့ လာရောက်ကုသကြသည်။

စီးပွားရေး - ကျေးရွာတွင် အဓိကလုပ်ကိုင်သော လုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေး၊ ပန်းရံ/လက်သမား၊ ချည်စက်ဝန်ထမ်းတို့အား လုပ်ကိုင်ကြပြီး အနည်းငယ်သောလူဦးရေအချို့မှာ ဆံပင်ကျွတ်ရုံတွင် နေ့စားအဖြစ် လုပ်ငန်းခွင်ဝင်၍ သက်မွေးဝမ်းပြုလုပ်ကြပါသည်။

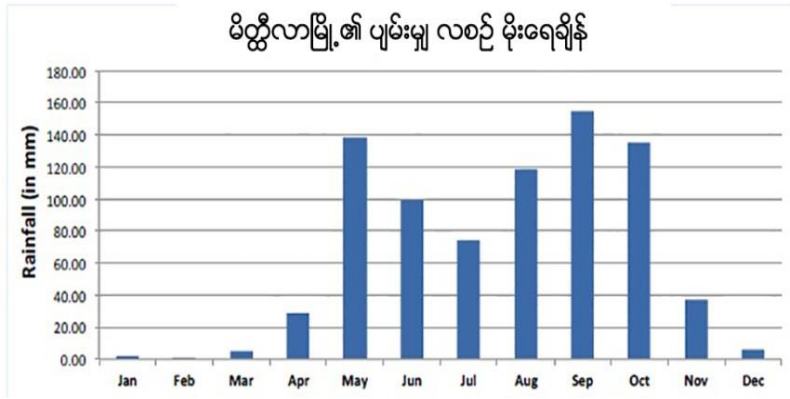
၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

မိတ္ထီလာမြို့နယ်သည် ပုံ (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြောက်လတ္တီကျု ၂၀°၅၃'၊ အရှေ့လောင်ဂျီကျု ၉၅°၅၃' မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဗဟိုချက်မတွင် တည်ရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော ခြောက်သွေ့ဒေသများကဲ့သို့ ၎င်းမြို့သည် အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မိုးရေချိန်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။

မိတ္ထီလာမြို့နယ်ရှိ မိုးရေချိန်သည် ခြောက်သွေ့ဒေသရှိ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံကို ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ (၈၀၀) မီလီမီတာ အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်တိုင်းတာချက်များမှာ ပုံ (၅) အတိုင်း မေလနှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် ဖြစ်သည်။

ဧပြီလသည် ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၈.၂) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိ၍ အပူဆုံးလ ဖြစ်သည်။ မိတ္ထီလာ မြို့တွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၁၀) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၃) ရက်နေ့၏ (၄၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး အနိမ့်ဆုံး

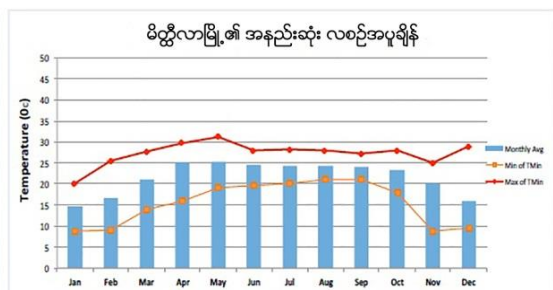
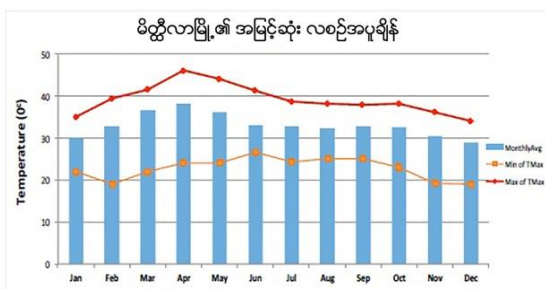

ပုံ၅၊မိတ္ထီလာမြို့ ၏မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံသည်မေလနှင့်စက်တင်ဘာလတို့တွင်အမြင့်ဆုံးသို့ရောက်ရှိတတ်သော Bimodal ပုံစံကိုဖော်ပြသည်။နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်၈၀၀မီလီမီတာသာရရှိသောကြောင့်မြို့သည်လေ့လာခဲ့သောမြို့နယ်များတွင်မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးရရှိသောမြို့ဖြစ်သည်။

အပူချိန်တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၀၇) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၃) ရက်နေ့နှင့် (၁၉၉၂) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့များ၏ (၁၉)ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် (၁၉.၁၀) ဒီဂရီဆယ်လဆီရပ်ကို

တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။ အအေးဆုံးလများမှာ ပျမ်းမျှ အနိမ့် ဆုံးအပူချိန် (၁၄.၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိသော ဇန်နဝါရီလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့သော အအေးဆုံး၊ အပူချိန်များမှာ (၁၉၉၂) ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၆) ရက်နေ့ (၈.၈၀ဒီဂရီC)၊ (၁၉၈၁) ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် (၈.၉၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၉) ရက်တွင် (၉.၃၀ဒီဂရီC)၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၅) ရက်နှင့် (၁၉၈၃) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၃) ရက်များတွင် (၉.၅၀) ဒီဂရီ C နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ(၂၇) ရက်နေ့တွင် (၉.၇၀) ဒီဂရီ C ကိုလည်းကောင်း အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

မိတ္ထီလာမြို့တွင်းရှိ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံးနှင့် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လစဉ်အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်များကိုပုံ (၆) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

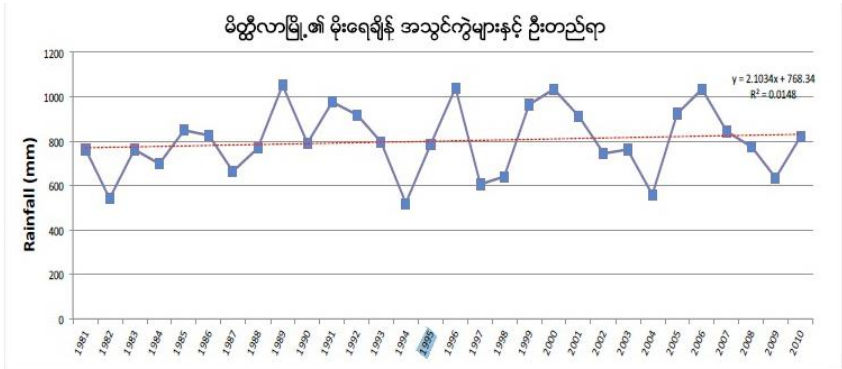

ပုံ၆၊မိတ္ထီလာမြို့ လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံး (ပိပုံ) နှင့်အမြင့်ဆုံး(ယာ) အပူချိန်၊၁၉၈၁-၂၀၁၀အချက်အလက်များကိုစစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည်ဧပြီလသည်အပူဆုံးလအဖြစ်ဖော်ပြပြီးအမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှနေ့အပူချိန်နှင့်ညအပူချိန်တို့ကိုတိုင်းတာရရှိသည်။အခြားတစ်ဘက်တွင်နေ့နှင့်ညအပူချိန်များအားဖြင့်ဖော်ပြရလျှင်အအေးဆုံးလများမှာဇန်နဝါရီနှင့်ဒီဇင်ဘာလများဖြစ်ကြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
မိုးရာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်

နှစ်စဉ်-မိုးရေချိန် အမြင့်အသွင်ကွဲများကို မိုးရေချိန်အတက်အကျများဖြင့် မိတ္ထီလာမြို့တွင် တွေ့ရပြီး ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ပုံ (၇) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း (၈၀၀) မီလီမီတာ ရှိလေသည်။ နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း တိုင်းတာချက်များအရ (၁၉၉၄)ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး (၅၂၂)မီလီမီတာသာ ရရှိပြီးစိုစွတ်သော (၅၃) ရက်တွင် ရရှိမှုမညီမျှပေ။ ယင်းနှစ်များတွင် ၂၄ နာရီ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းမှုမှာ ဇွန်လ(၁၁)ရက်တွင် (၄၁) မီလီမီတာ၊ ဩဂုတ်လ(၆)ရက်တွင် (၄၁မီလီမီတာ)၊ မေလ (၃၀) ရက်တွင် (၃၂မီလီမီတာ)နှင့် မေလ ၂၈ ရက်တွင် (၂၉မီလီမီတာ) တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ ကျန်သောစိုစွတ်ရက်များမှာ (၂၀)မီလီမီတာ အောက်တွင်သာ တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။

အခြားတစ်ဘက်တွင် (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ် အဖြစ် မိုးရေချိန် (၁၀၅၃) မီလီ မီတာကို တိုင်းတာမှတ်သားရ သည်။ ယင်းနှစ်တွင် (၂၄)နာရီ အတွင်း မိုးအလွန်အကဲ ရွာသွန်းမှုကို မေလ (၁၃)ရက် နေ့တွင် (၁၉၄ မီလီမီတာ) နှင့် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် (၁၁၄ မီလီမီတာ) အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားမိသည်။ အခြားသောတိုင်းတာ

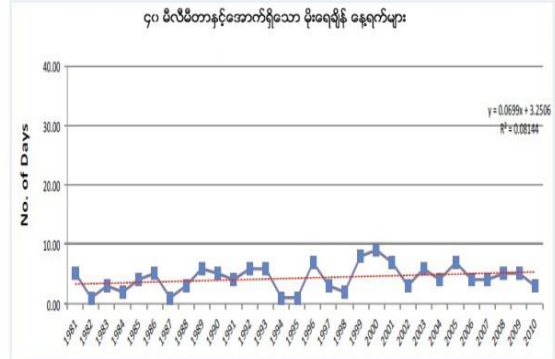
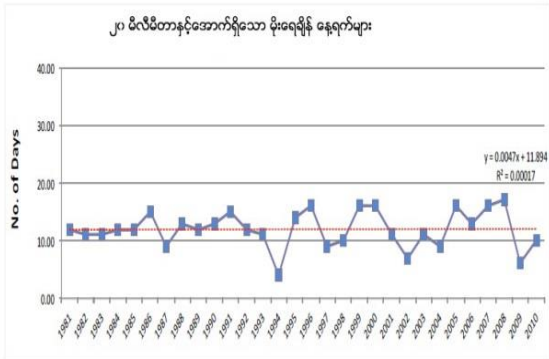

ပုံ၇၊မိတ္ထီလာမြို့၏၁၉၈၁-၂၀၁၀ခုနှစ်အတွင်းမိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများ။အချက်အလက်များသည်နှစ် (၃၀) အတွင်းနှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများကိုဖော်ပြသည်။အခြောက်သွေဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ခုနှစ်နှင့်အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ၁၉၉၉ခုနှစ်ဖြစ်သည်။နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ၈၀၀မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။

မှတ်သားမိသည့် ၂၄ နာရီအတွင်း မိုးရွာသွန်းမှုများမှာ အောက်တိုဘာလ(၇)ရက်တွင် (၆၃မီလီမီတာ)၊ ဩဂုတ်လ(၂၆)ရက်တွင် (၆၀မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် (၅၅မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ(၁၈)ရက်တွင် (၅၁မီလီမီတာ)၊ ဧပြီလ(၃၀)ရက်တွင် (၃၈မီလီမီတာ) ဇွန်လ(၁)ရက်နေ့တွင် (၃၀မီလီမီတာ) အောက်တိုဘာလ(၁၅)ရက်တွင် (၂၇မီလီမီတာ)နှင့် အောက်တိုဘာ(၂၃)ရက်တွင် (၂၆မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၁၀)ရက်တွင် ၂၁ မီလီမီတာနှင့် ဩဂုတ်လ(၂၁)ရက်တွင် (၂၀မီလီမီတာ) တို့အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ အခြားသောမိုးရွာသွန်းမှုများမှာ (၂၀) မီလီမီတာ အောက်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ မြင့်မားလာကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် အထက်နှင့်အောက် တူညီစွာရှိသော နှစ်များလည်းရှိသည်ဖြစ်ရာ ကောင်းကျိုးဖြစ်စေသည့် ထူးခြားမိုးရေချိန်ကို (၁၉၈၉)

ခုနှစ်တွင် (၁၀၅၃မီလီမီတာ)၊ ၁၉၉၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၄၃မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၇မီလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၃မီလီမီတာ) ကို အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

အသေးစိတ်ဆန်းစစ်မှုများ၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များသည် (၂၀) မီလီမီတာနှင့် (၄၀)မီလီမီတာကြားတွင် အနည်းငယ်မြင့်တက်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပုံ ၈ ၊ ၂၀ မီလီမီတာနှင့်အောက် နှင့် ၄၀မီလီမီတာနှင့်အောက်မိုးရေချိန်များ သည်မိတ္ထီလာမြို့၏ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ကြောင်းအနည်ငယ်ဖော်ပြသည်။

နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်းတွင် မိတ္ထီလာမြို့တွင်(၂၄)နာရီအတွင်းတွင် မိုးရေချိန်၄၀မီလီမီတာ >ရှိ အကြိမ်ပေါင်း(၁၃၀) လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းအချက်များမှ မိုးရေချိန် (၉) ခုမှာ(၂၄)နာရီအတွင်း (၁၀၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သည်။ (၁၉၈၉ခုနှစ် မေလ၁၃ရက်နေ့တွင် (၁၉၄)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၃)ခုနှစ်မေလ(၂၃)ရက်နေ့တွင်(၁၈၀)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၁)ခုနှစ်၊ဇွန်လ(၂)ရက်နေ့တွင် (၁၂၁)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၉)ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်နှင့် (၂၀၀၆)ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၁၄)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၇)ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၀၂)မီလီမီတာနှင့် (၂၀၀၂)ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် (၁၀၁မီလီမီတာ)တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။

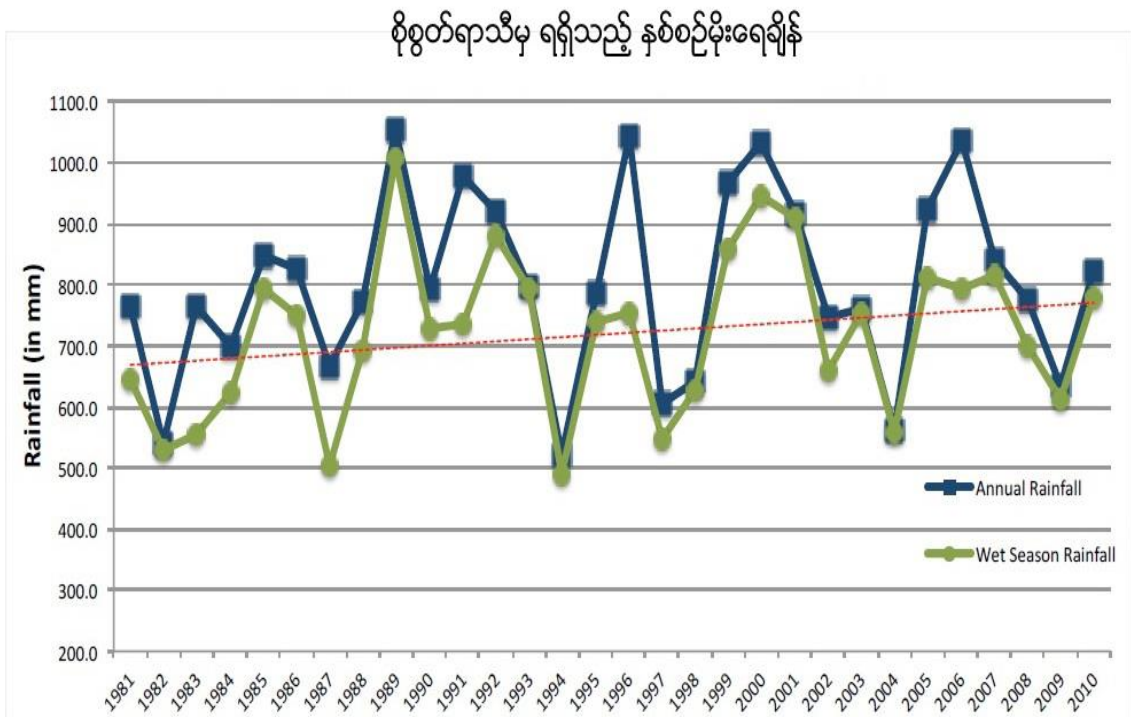
ဇယား ၂၊မိတ္ထီလာမြို့ရှိခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်းလွန်ကဲမိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ	
၂၄-နာရီလွန်ကဲမိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့်ရက်စွဲများ
၁၀၄မီလီမီတာ	၁၉၉၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၃ရက်
၆၆မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၄ရက်
၅၆မီလီမီတာ	၁၉၈၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၁
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၀မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၂၃
၄၇မီလီမီတာ	၂၀၀၆ခုနှစ်၊ဇူလိုင်လ၃ရက်
၄၃မီလီမီတာ	၂၀၀၈ခုနှစ်မတ်လ၂၆ရက်
၄၁မီလီမီတာ	၁၉၈၄နိုဝင်ဘာလ၂ရက်

(၁၀၀)မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်အများစုသည် စိုစွတ်ရာသီအတွင်း ဖြစ်ကြကြောင်းကို သတိပြုသင့်သည်။ သို့ရာတွင်(၂၄)နာရီအတွင်း(၁၀၀) မီလီမီတာ ရောက်ရှိသော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များကိုလည်း နိဝင်ဘာလတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ဇယား (၂) တွင် ယင်းအချက်အလက်များနှင့် အခြားသော(၄၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ မိတ္ထီလာမြို့၏ ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

စိုစွတ်၍ ခြောက်သွေ့မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် မိတ္ထီလာ၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်(၉၀%)မှာ စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်များဖြစ်သော်လည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ကွာဟမှုများသည် သိသာထင်ရှားလာသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်အရ (၁၉၉၉)ခုနှစ်၏စိုစွတ်ရာသီတွင် မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးတိုင်းတာမှတ်သားရသည် (၄၉၁မီလီမီတာ) နှင့် (၁၉၈၉)ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည့်မိုးရေချိန်မှာ (၁၀၀၆မီလီမီတာ) ဖြစ်လေသည်။

၂၀၀၄၊ ၁၉၉၃၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၀၃၊ ၁၉၈၂၊ ၁၉၉၈နှင့် ၂၀၀၉ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အမြင့်ဆုံး တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်မှာ (၂မီလီမီတာ-၂၀မီလီမီတာသာ) ဖြစ်လေသည်။

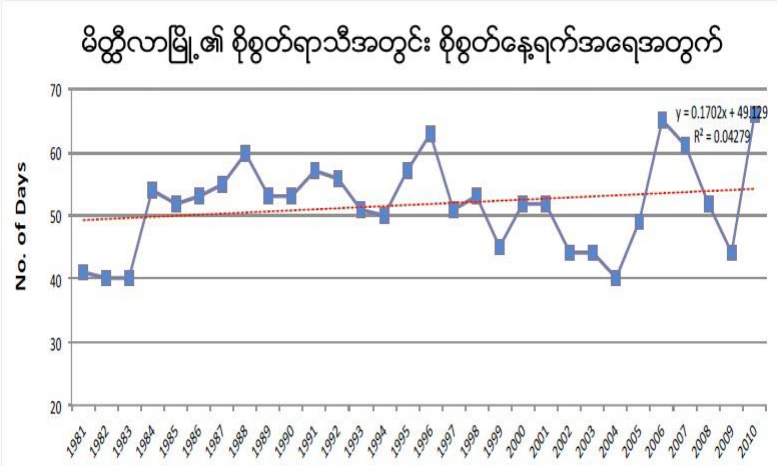
ပုံ ၉၊ မိတ္ထီလာမြို့ရှိ စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည့် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်

၁၉၉၆၊ ၁၉၉၁၊ ၂၀၀၆နှင့် ၁၉၈၃ခုနှစ်များအတွင်းတွင် စိုစွတ်ရာသီနှင့်နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်ရာသီအတွင်း အမြင့်ဆုံးအမှတ်သို့ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း မှတ်သားနိုင်သည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်းတွင် ခြောက်သွေ့ရာသီသည် (၂၀၀) မီလီမီတာထက်ကျော်သော မိုးရေချိန်ကို ရရှိစေသောကြောင့် ခြောက်သွေ့လများအတွင်း လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များဖြစ်သွားကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ စိုစွတ်လရာသီ၏မိုးရေချိန်သည် အမြင့်ဘက်ကို ဦးတည်သွားနေကြောင်းဖော်ပြနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၁၇)နှစ်အတွင်း စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်မှတ်သားမှုများသည် စိုစွတ်ရာသီ၏ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်ထက် ကျော်လွန်နေသည်။ ထူးခြားစွာဖြင့် ပိုမိုစိုစွတ်သော စိုစွတ်ရာသီများကို ၁၉၈၉တွင် ၁၀၀မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် ၉၄၆မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၁တွင် ၉၀၉မီလီမီတာနှင့် ၁၉၉၂ခုနှစ်တွင် ၈၈၀မီလီမီတာတို့ကို အသီးသီးမှတ်သားမိသည်။ ယင်းစိုစွတ်ရာသီများ အတွင်းတွင် လွန်ကဲမိုးရေချိန် များကိုလည်း မှတ်သားရရှိသည်။

သို့ရာတွင် စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်သည် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်အောက် ရှိလျှင်ပင် ယင်းရာသီ အတွင်းတွင် ၂၀၀၂ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ရက်နေ့တွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သောမိုးရေချိန်များကို တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ဒုတိယအခြောက်အသွေ့ဆုံး ရာသီမှာ (၁၉၈၇) ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက်ကျော်လွန် သည့် လွန်ကဲမိုးရေချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။

စိုစွတ်ရာသီဥတုအတွင်း စိုစွတ်နေ့ရက်များသည် အတက်ဘက်ကို ဦးတည်နေကြောင်း ပြသနေသည်။ (ပုံ၁၀) ။နှစ်စဉ်စိုစွတ်နေ့ရက် (၅၂)ရက်ခန့်ပျမ်းမျှဖြစ်ပြီး (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် အများဆုံး နေ့ရက်များအဖြစ် (၆၆)ရက်(၂၀၀၆)ခုနှစ်တွင် (၆၅) ရက်၊ (၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် (၆၃)ရက်နှင့် (၂၀၀၇)ခုနှစ်တွင် (၆၁)ရက်နှင့် (၁၉၈၈)ခုနှစ်တွင် (၆၀)ရက် အသီးသီး တွေ့ရှိကြသည်။

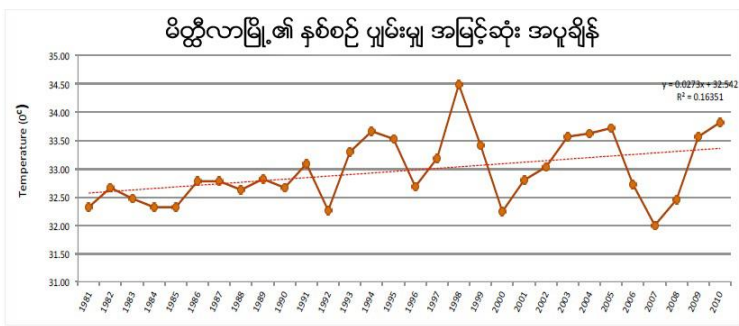
အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုသည် နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း စိုစွတ်သောရက်များမှာ (၅၂)ရက်နှင့်အထက်ရှိခဲ့ပြီး(၁၂)ရက်သာလျှင်(၅၁) မီလီမီတာနှင့် အောက်တွင်တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည်။

ပုံ ၁၀၊ စိုစွတ်ရာသီအတွင်း မိတ္ထီလာမြို့၏ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုမြင့်သော စိုစွတ် နေ့ရက် အရေအတွက်များ။ စိုစွတ်နေ့ရက်အရေအတွက်များသည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ပြသသည်။

အပူချိန်အမျိုးအကွဲများ၊လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်

မိတ္ထီလာမြို့တွင် လေ့လာမှတ်သားခဲ့သော အပူဆုံးအချိန်သည် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန်(၃၃) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ (ပုံ၁၁)သည် ဒေသအတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်အမြင့်ဆုံး အမျိုးအကွဲများကို ၁၉၉၈ခုနှစ် အပူဆုံးနေ့ရက်များဖြင့် ဖော်ပြထားပြီး နှစ်စဉ်အပူချိန် (၃၄.၄၉)ဒီဂရီဆယ်လ်ဆီရပ် ပျမ်းမျှအပူချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။ ၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၃.၈၂)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်သည် ၎င်းကာလများအတွင်းတွင် ဒုတိယအပူဆုံးအချိန်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

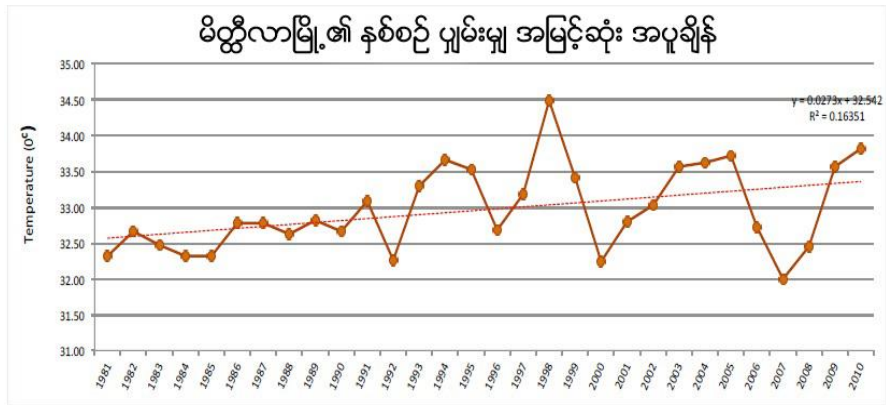
ပုံ ၁၁။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

(၂၀၀၈)ခုနှစ်တွင်ရက်ပေါင်း (၂၄၇) ရက်သည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းမှ (၂၇)ရက်သည်နေ့ အပူချိန် ၄၀နှင့်အထက် တိုင်းတာမှတ်သား ရရှိသည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာမိသည့် အမြင့်ဆုံး နေ့အပူချိန်မှာ (၄၃.၂၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၃ (၁၃ဇူလိုင်) လသည်နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်းတွင် အပူဆုံးနေ့အဖြစ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။ အခြားသောအပူချိန်များမှာ ၄၄ဒီဂရီဆယ်စီးရပ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက်)၊ ၄၃.၅၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၈ရက်)၊ ၄၃.၂၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၁၉၉၈ခုနှစ် မေလ၁၀ရက်) များဖြစ်ကြပြီး ၄၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၅) ကြိမ်တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး၎င်းမှ (၄) ကြိမ်မှာ ၂၀၁၀အတွင်းဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅ခုနှစ် မေလ၁၇ရက်၊ နှင့်၂၀၁၀ခုနှစ် ဇူလိုင်၂၅၊ မေ၁၃၊ ၁၅၊ နှင့်၁၇ရက်များ ဖြစ်ကြသည်)

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ၂၀၀၈ခုနှစ်နှင့် နိုင်းယုဉ်လျှင်ရက်ပေါင်း (၁၇၆)ရက်သာလျှင် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး(၃၉)ရက်သည် အပူချိန်(၄၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အထက်ရှိကြောင်း မှတ်သားရသည်။ (မတ်လ၊ဇူလိုင်လနှင့်မေလ) တို့ဖြစ်ပြီး ရက်ပေါင်း(၁၁၂)ရက်သာလျှင် ပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်တွင် မှတ်သားရသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၁)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

ပျမ်းမျှအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ရွေ့လျားနေကြောင်းထင်ရှားနေပြီး နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် မြင့်မားလာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် သာမန်အားဖြင့်

ပုံ ၁၁။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

ညနေဇန်နဝါရီနက်မှ

နံနက်ဇန်နဝါရီ၃၀အထိ တိုင်းတာရရှိသော ညအပူချိန်ကို အောက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုံ(၁၂)သည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြပြီး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ(၂၁.၆၀)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဝန်းကျင် ရှိလေးသည်။ ၁၉၉၁ခုနှစ် ညအပူချိန်သည် (၂၀.၄၆)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အအေးဆုံးအဖြစ်တိုင်းတာရရှိသည်။ သို့ရာတွင် အပူဆုံးပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် (၂၂.၆၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) နှင့် ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် (၂၂.၃၉ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) တို့ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၉၁)ခုနှစ်တွင် ညပေါင်း (၂၅၀) မှာ ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ပို၍ပူနွေးပြီး ၎င်းတို့မှညပေါင်း (၁၁၈) ညသည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် (၂၅)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ဤနှစ်များအတွင်းအပူနွေးဆုံးညများမှာ မေလ၁၁ (၃၀.၇၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်)၊ ဥပမာ ညအပူချိန်၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ညပေါင်း ၂၄၂ညသည် ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ(၁၅)ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။

၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးညမှာ ၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက် (၃၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း (၆) သည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အဖြစ် တိုင်းတာရမိပြီး အားလုံးမှာ မေလအတွင်းတွင်ဖြစ်သည်။ ယင်းနှစ်အတွက် အနိမ့်ဆုံးညအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ၃ရက်နေ့တွင် ၁၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ၎င်းမှာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှထက် ပို၍ပူနွေးသော ညများကိုကြုံတွေ့ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

ခံပင်အိုင်၊ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် ရာသီဥတုဆိုးရွားမှု နှင့်	ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့် နည်းလမ်းများ
၁။	မီးလောင်ခြင်း	၁၉၇၂	အိမ်ခြေ(၁၃)လုံး မီးလောင်သွားသည်။	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။
		၁၉၈၅	အိမ်ခြေ(၆)လုံး မီးလောင်သွားသည်။	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။
၂။	လေဆင်နှာမောင်းတိုက်ခြင်း	၁၉၉၈	အိမ်ခြေ(၄)လုံး အမိုးလန်အိမ်(၁)လုံး ပြိုကျသွားခဲ့သည်။	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။
၃။	မိုးခေါင်ခြင်း	၁၉၈၈	အစာရေစာရှားပါးခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း၊ ဝင်ငွေလျော့နည်းခြင်း။	ပြောင်းဖူး၊ ပြောင်း၊ ဂျုံ၊ နမ်းဖက်၊ ပဲများ စားခဲ့ရသည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာတွင် ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် မီးလောင်ခဲ့ရာ အိမ်ခြေ (၁၃) လုံး မီးထဲပါသွားခဲ့သည်။ ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထပြန်လည်ဆောက်လုပ်နေထိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင်လည်း မီးလောင်ခဲ့ရာတွင် အိမ်ခြေ (၆) လုံး မီးလောင်သွားခဲ့သည်။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်နေထိုင်ခဲ့ရသည်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် လေဆင်နှာမောင်းတိုက်ခတ်ခဲ့ရာ နေအိမ်(၄)လုံးအမိုးလန်၍ နေအိမ် (၁) လုံး ပြိုကျပျက် စီးသွားခဲ့သည်။ ၎င်းကို ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်၍ နေထိုင်ခဲ့ရပါသည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် မိုးခေါင်ခဲ့သဖြင့် အစာရေစာများ ရှားပါးခဲ့ပါသည်။ မိုးခေါင်သောကြောင့် အလုပ်အကိုင်လည်း ရှားပါးခဲ့ပါသည်။ အစာရေစာရှားပါးသဖြင့် ပြောင်းဖူး၊ ပြောင်း၊ ဂျုံ၊ နမ်းဖက်၊ ပဲအမျိုးမျိုး စသည်တို့ကိုသာ စားသောက်၍ ဝမ်းစာကိုဖြေရှင်းခဲ့ရသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဒိန်

ဒီဒွီလာမြို့နယ်၊ မုန်တိုင်းအုပ်စု၊ ခံပင်အိုင်ကျေးရွာ၏ "ရာသီခွင်ပြဇယား"

အကြောင်းအရာ	ဇန်နဝါရီ	ဖေဖော်ဝါရီ	မတ်	ဧပြီ	မေ	ဇွန်	ဇူလိုင်	ဇူလိုင်	စက်တင်ဘာ	အောက်တိုဘာ	နိုဝင်ဘာ	ဒီဇင်ဘာ
ရာသီဥတုအခြေအနေ												
ရာသီအပူချိန်ပုံစံ၊ သော့အိ-နံ	-	အပူ	အပူ၊ အအေး	အပူ	အပူ၊ အအေး	အပူ	အပူ	-	အပူ	-	-	-
ဝမ်းစာဖူလုံမှု	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
သောက်သုံးစေ့	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
ဝင်ငွေများသောလ												
ထွက်ငွေများသောလ	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
အလုပ်ချိန်	နည်း	များ	များ	များ	များ	နည်း	နည်း	အသင့်	များ	များ	အသင့်	နည်း
လူများရှေ့အဖြစ် များသောလ	ချေးဆိတ်	မျက်စိ ကျိတ်	တုတ်လွှာ	-	-	တုတ်လွှာ	တုတ်လွှာ	တုတ်လွှာ	နှာစေး ချောင်းဆိုး	နှာစေး ချောင်းဆိုး	နှာစေး ချောင်းဆိုး	ဝမ်းပျက် ဝမ်းချော့
ဘိရုတ္တန်များရှေ့အဖြစ် များသောလ	ကြက်တုတ် လွှာ	နှာပေါင် ပုတ်လက် ပုတ်	နှာပေါင် ရှောင်	-	-	-	-	အစားပေး	-	-	-	-
ဘာသာတရားအဖွဲ့ ရှေ့ကျရောက် သောလ	အပူချိန် လွန်ကဲ	လေပြင်း သို့က်	မိုးရွာ	လေပြင်း သို့က်	အပူချိန် မြင့်	မိုးရွာ	နှင်းကျ	အစားပေး လျှင်၊ ပြုစု	အစားပေး လျှင်၊ ပြုစု	အပူချိန် မြင့်	အစားပေး လျှင်၊ ပြုစု	အပူချိန် မြင့်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရာသီခွင်ပြပြကွဒိန်ရေးဆွဲခြင်းသည် ကျေးရွာတွင် ကွဲပြားခြားနားသော လူနေမှု၊ ဆယ်နှစ်လရာသီပတ်လုံး လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဘာသာရေးပွဲတော်များအကြောင်း စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေး အခြေအနေများကို သိရှိစေရန် ဖြစ်သည်။

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာတွင် တပေါင်းတန်ခူးလများတွင် အပူချိန်လွန်ကဲ၍ နယုန်၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင် မိုးများပါသည်။ တန်ဆောင်မုန်းလမှ တပို့တွဲလအထိ အလွန်အေးသောလများ ဖြစ်ပါသည်။

ရာသီအလိုက် စိုက်ပျိုးသောသီးနှံများမှာ ကဆုန်၊ နယုန်လများတွင် နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံတို့ကို စိုက်ပျိုးကြပြီး ဝါဆိုလတွင် ဝါခေါင်၊ တော်သလင်း လများတွင် စပါးနှင့်ပြောင်းတို့ကို စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ တန်ဆောင်မုန်းလ လယ်ရိတ်မည့်အချိန်တွင် လယ်ထဲသို့ ကုလားပဲစိုက်ပျိုး ကြပါသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမှာ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်းလများတွင် နှမ်းရောင်းရသောကြောင့်

ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး တန်ဆောင်မုန်းလမှ တပေါင်းလအထိ ဝါနှင့်ပဲစဉ်းငုံ၊ စပါးများရသောကြောင့် ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိ သောလများဖြစ်ပါသည်။

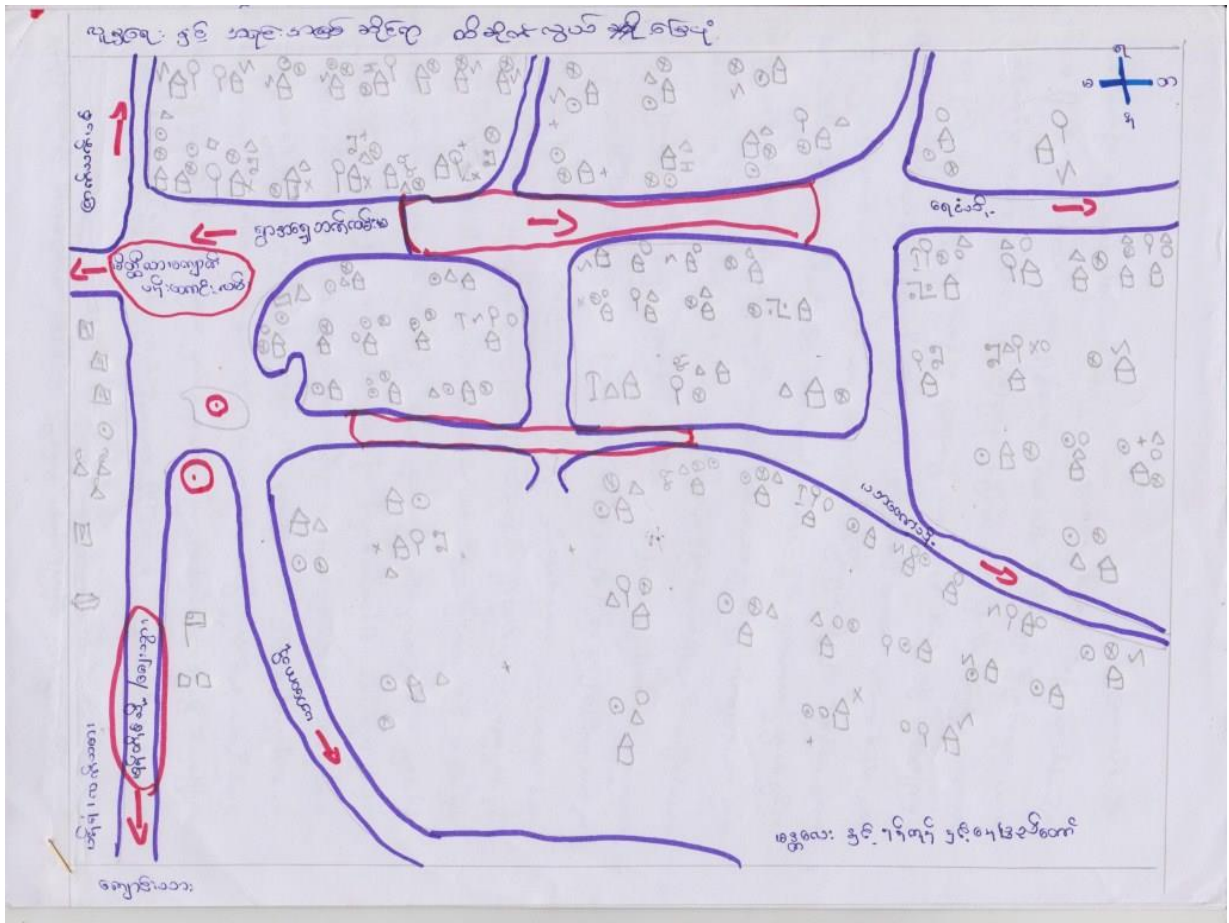
သောက်သုံးရေမှာ မိုးများသောကာလများဖြစ်သော ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်းနှင့် သီတင်းကျွတ်လများတွင် သောက်သုံးရေပေါများ၍ ကျန်လများတွင် အတင့်အသင့်ရှိပါသည်။ ပုံမှန် ကျန်သောလများတွင် မိမိတို့အိမ်ဝိုင်းတွင်းရှိ တူးဖော်ထားကြသော စက်ရေတွင်းများမှ ရေအား ခပ်ယူသုံးစွဲကြသည်။

ဝင်ငွေများသောလများမှာ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်းလများတွင် နှမ်းပေါသောကြောင့် ဝင်ငွေများပြီး တန်ဆောင်မုန်းလမှ တပေါင်းလအထိ စပါး၊ ဝါ၊ ပဲစဉ်းငုံများပေါသောကြောင့် ဝင်ငွေပေါများပါသည်။ ထွက်ငွေများသောလများမှာ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင် စပါး စိုက်ရသောကြောင့် ထွန်ရှဉ်းဌားခ၊ ကောက်စိုက်ခ၊ နှုတ်ခများနှင့် ထွက်ငွေအလွန်များပြားပါသည်။ သီတင်းကျွတ် တန်ဆောင်မုန်းလများတွင် ဘုရားပွဲတော်ရှိသောကြောင့် ထွက်ငွေများသောလများ ဖြစ်ပါသည်။ အလုပ်ချိန်များသောလများမှာ စပါးစိုက်ချိန်ဖြစ်သော ဝါဆို၊ ဝါခေါင်နှင့် နှမ်းစိုက်ချိန်ဖြစ်သော ကဆုန်၊ နယုန်၊ စပါးရိတ်သိမ်းချိန် ဖြစ်သော ပြာသို၊ တပို့တွဲလများတွင် အလုပ်ချိန်များပါသည်။

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာတွင် လူများရောဂါဖြစ်ပွားသောလများမှာ တန်ခူးလတွင် အပူချိန် လွန်ကဲသောကြောင့် ချွေးမိတ်ထွက်ခြင်း၊ ကဆုန်လတွင် မျက်စိကျိန်း၊ နယုန်လတွင် တုတ်ကွေးနှင့် ဆောင်းရာသီတွင် နှာစေး၊ ချောင်းဆိုး စသည့်ရောဂါများ ဖြစ်ပွားကြပါသည်။ တိရိစ္ဆာန်များမှာ တန်ခူးလတွင် ကြက်တုတ်ကွေး၊ ကဆုန်လတွင် နွား များပေါင်ပုတ်လက်ပုတ်ဖြစ်ခြင်း၊ နယုန်လတွင် နွားများဝမ်းရောင်ခြင်းနှင့် ဆောင်းတွင်းကာလများတွင် အအေးမိခြင်းများ ဖြစ်ပွားပါသည်။

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သောလများမှာ တပေါင်း တန်ခူးတွင် အပူချိန် လွန်ကဲခြင်း၊ ဝါဆို ဝါခေါင် လေတစ်ဟောင်ဟောင်ဆိုသည့်အတိုင်း လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ တော်သလင်းလတွင် တော်သလင်းနေ ပုစွန်သေဆိုသည့်အတိုင်း အပူချိန်ပြင်းခြင်း၊ သီတင်းကျွတ်တွင် မိုးများစွေခြင်းနှင့် ဆောင်းတွင်း လများတွင် အအေးလိုင်းပြတ်ခြင်းများ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိပါသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကျေးရွာမြေပုံကို အသုံးပြု၍ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်သော နေရာများ ထိခိုက်မှုရှိနေသော အုပ်စုများကို နေရာသတ်မှတ် သတ်ပေးခြင်းပြုလုပ်နိုင်တယ်။ ကျေးရွာမှာ အန္တရာယ်ရှိတဲ့နေရာက ဘုန်းကြီးကျောင်းနားမှ ရေကန်ဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးရွာနှင့် ကျောက်ပန်းတောင်းလမ်းအထိ လမ်းချော်နိုင်တယ် အက်ဆီးဒင့်ဖြစ်နိုင်တယ်။ အလုပ်အကိုင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းက မိတ္ထီလာသို့အသွားများ (၈) မိုင်ကွာတယ်။ ပန်းရန်၊ လက်သမား၊ ချည်ထည် စက်ရုံသို့ အလုပ်သွားရတယ်။ မုန်တိုင်းနှင့် မိတ္ထီလာအထက် (၄) သို့ ကျောင်းတက်သူတွေရှိတယ်။ အခြားမြို့များသို့ သွားလာကြတယ်။

ရွာအလည်လမ်းတွင်လည်း ရွံ့ဗွက်တွေရှိ သွားလာရေးအဆင်မပြေပါ။ အခြားရွာများတွင် လူမှုရေးနှင့်ပတ်သက်ဆက်သွယ်၍ သွားလာကြပါသည်။ သစ်တောကြီးဝိုင်းအရင်က ရှိခဲ့တယ်။ ယခုမရှိတော့ဘူး။ သစ်တောတွင်းတိရိစ္ဆာန်တွေ နည်းပါးသွားတယ်။ အခုလိုဖြစ်နေရတာ သစ်တောတွေပြုန်းတီးလို့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေ များလို့ ပလတ်စတစ်တွေများစွန့်ပစ်မှုကြောင့်ဖြစ်သည်။

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုက ပန်းရန်၊ လက်သမား၊ ဝန်ထမ်း၊ တောင်သူများ နေထိုင်ကြသည်။ ဗမာလူမျိုးတွေ အများဆုံးနေထိုင်ကြသည်။ လယ်ယာ၊ မွေးမြူရေး၊

တိရိစ္ဆာန်တွေရှိတယ်။ လယ်ယာ မြေတွေက ပျက်ဆီးလာသည်။ ယခင်အခြေအနေနှင့် မတူညီ တော့ပေ။ သီးနှံများ မျိုးစေ့မရသည်အထိရှိလာသည်။ လူဦးရေမှာ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း တိုးလာသည်။ မြေယာခွဲဝေသုံးစွဲမှုတွေမျှတားလာတယ်။

ဈေးသို့ မုန်တိုင်း၊ မိတ္တီလာ ဆိုင်ကယ်၊ ကားများနှင့် သွားကြတယ်။ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုတွေက ကလေး၊ မသန်စွမ်း၊ သက်ကြီးရွယ်အို၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ ဖြစ်ပါတယ်။ ပိုင်ဆိုင်မှုအသင့်တင့်ရှိကြသည်။ ထိခိုက်မှုသက်သာအောင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားနိုင်မှုတွေမရှိပေ။ သာရေး၊ နာရေးကိစ္စတွေမှာတော့ လက်လှမ်းမီပါဝင်နိုင်မှု အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ ကလေးများ အနေဖြင့် ကစား၍ အပျော်ဆုံးမှာ ဖုန်းကစားခြင်း၊ TVကြည့်ခြင်းနှင့် ဈေးဆိုင်သွားခြင်းတို့သည် ကလေးများအတွက် အပျော်ဆုံးဖြစ်သည်။

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်

ကျေးရွာမှာ အန္တရာယ်ရှိတဲ့နေရာက ဘုန်းကြီးကျောင်းနားမှ ရေကန်ဖြစ်ပါတယ်။ ကလေးငယ်များ အန္တရာယ်များပါသည်။ ကျေးရွာနှင့် ကျောက်ပန်းတောင်းလမ်းအထိ လမ်းချော်နိုင်တယ် အက်ဆီးဒင့်ဖြစ်နိုင်တယ်။ မိုးရာသီကာလတွင် ဗွက်ထူခြင်း လမ်းမှာ အင်မတန် ချော်လွန်းခြင်းကြောင့် မိတ္တီလာ အ.ထ.က(၄)သို့သွားရောက် ပညာသင်ကြားရသောကလေးများ နှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများအတွက် ပိုမိုအန္တရာယ်ရှိနိုင်ပါသည်။

ထိခိုက်လွယ်မှုဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ထိခိုက်လွယ်သောအုပ်စုတွေက ကလေး၊ မသန်စွမ်း၊ သက်ကြီးရွယ်အို၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိခင်များ ဖြစ်ပါတယ်။ ပိုင်ဆိုင်မှုအသင့်တင့်ရှိကြသည်။ ထိခိုက်မှုသက်သာအောင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားနိုင်မှုတွေမရှိပေ။ ကလေးများအနေဖြင့် ဖုန်းကစားခြင်း၊ TV ကြည့်ခြင်းနှင့် ဈေးဆိုင်သို့သွားရခြင်းအား နှစ်သက်ပျော်ရွှင်ကြသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပိုင်ဆိုင်မှုများ	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများက ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သလဲ၊ ဘယ်လိုကူညီနိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ အပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များ ဘယ်လို ကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန်ဘေးအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ?	ရပ်ရွာအတွင်း ရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရှိနိုင်သလား? (တစ်ပြား) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလိုက်လျာညီထွေမှု ရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း
စပါး၊ နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ဝါ	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ဖူလုံမှုပေးတယ်။ တိရိစ္ဆာန်များအတွက် အစားစာဖူလုံမှုရှိတယ်။ အရေးပေါ်ငွေအနေနဲ့ ကူညီတယ်	သီးနှံအထွက်နှုန်းလျော့နည်းတယ်။ ပိုးကျတယ်။ မိုးခေါင်သည့်အတွက် စိုက်ပျိုးရေးခက်ခဲတယ်။	ပိုးသတ်ဆေးဖြန်းပေးရတယ်။ ရေနှင့်နီးတဲ့အတွက် ရေသွင်းစိုက်ပျိုးပြီး ကာကွယ်လို့ရတယ်။ (အများစုမှာ ရေရရှိမှုနည်း)	စိုက်ပျိုးနည်းကောင်းမွန်တဲ့သီးနှံတွေလိုအပ်တယ်။
နွား၊ ဆိတ်၊ ကြက်၊ ဝက် (မွေးမြူရေး)	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် စားဝတ်နေရေးအတွက် ကူညီတယ်။ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ အခြားအရာများအတွက် ကူညီပေးတယ်။	ရောဂါအမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်တယ်။ (ခွာနာ၊ လျာနာ၊ ပေါင်ပုတ်၊ လက်ပုတ်)	တိမွေးကုနှင့် ဆေးကုသမှုပြုလုပ်ပေးတယ်။ အိမ်ရှိဆေးမှီးတိုနှင့် ကုသကာကွယ်ပေးရတယ်။	တိရိစ္ဆာန်များနှင့် ကိုက်ညီတဲ့ဆေးဝါးတွေလိုအပ်တယ်။
ပန်းရံ၊ လက်သမား	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်မှာ ဝမ်းစာအဖြစ်ကူညီပေးတယ် (ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး)	အဆောက်အဦးခိုခန်းမှုမရှိသောကြောင့် ပြုတ်ကျမှုများဖြစ်နိုင်တယ်။ သွားရေး၊ လာရေးခက်ခဲတယ်။ မိုးရွာတဲ့မှာ အလုပ်လုပ်လို့ဖျားနာခြင်းတွေ ဖြစ်နိုင်တယ်	ကိုယ်ထူကိုယ်ထနှင့် ကုသတာတွေပြုလုပ်ပေးတယ် (အလုပ်ခေါင်းများမှလည်း ကူညီပေးတယ်)	ကောင်းမွန်တဲ့ပစ္စည်းကောင်းမွန်တဲ့အလုပ်နည်းစနစ်တွေ လိုအပ်တယ်။
ဆိုင်ကယ်၊ ကား၊ လှည်း၊ စက်ဘီး	သွားလာရေးအဆင်ပြေတယ်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတွေမှာ ကူညီတယ် (ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ အခြားနေရာများအတွက်အထောက်အကူပြုတယ်)	သွားရေး၊ လာရေးတွေများထိခိုက်မှုတွေဖြစ်တယ်။ ဘီးပေါက်ခြင်း၊ ပစ္စည်းတွေပျက်စီးမှုတွေဖြစ်နိုင်တယ်။	ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြေရှင်းရတယ်။ အရိပ်လုံခြုံတဲ့နေရာတွေများထားပြီး ကာကွယ်နိုင်ပါတယ်။	ကောင်းမွန်တဲ့ပစ္စည်းတွေလိုအပ်၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတွေနဲ့တိုင်ပင်ပြီး လမ်းများပြုလုပ်ခြင်းတွေ ပြုလုပ်မယ်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာတွင် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအနေဖြင့် စပါး၊ နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ဝါများကို အဓိကစိုက်ပျိုးပါသည်။ ကျေးရွာလူထုအပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လျှင် ဝမ်းစာအဖြစ် ဖူလုံပါသည်။ ထို့ပြင်သက်မွေးဝမ်းကြောင်းအပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်နိုင်ပါသည်။ မိုးခေါင်သည့်အတွက် သီးနှံအထွက်နှုန်းလျော့နည်းခြင်း၊ မိုးကျခြင်း၊ ရေရရှိမှုမရှိခြင်းများ ဖြစ်ပါသည်။ လူထုအနေဖြင့် ပိုးများကျလျှင် ပိုးသတ်ဆေးဖြန်းခြင်း၊ ရေများတူး၍ သီးနှံများစိုက်ပျိုးပြီး ကာကွယ်ရပါသည်။ သို့သော်တစ်ချို့အကွက်နေရာများမှာ ရေမရရှိပါ။ ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် ကောင်းမွန်သောသီးနှံစိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်များ လိုအပ်ပါသည်။

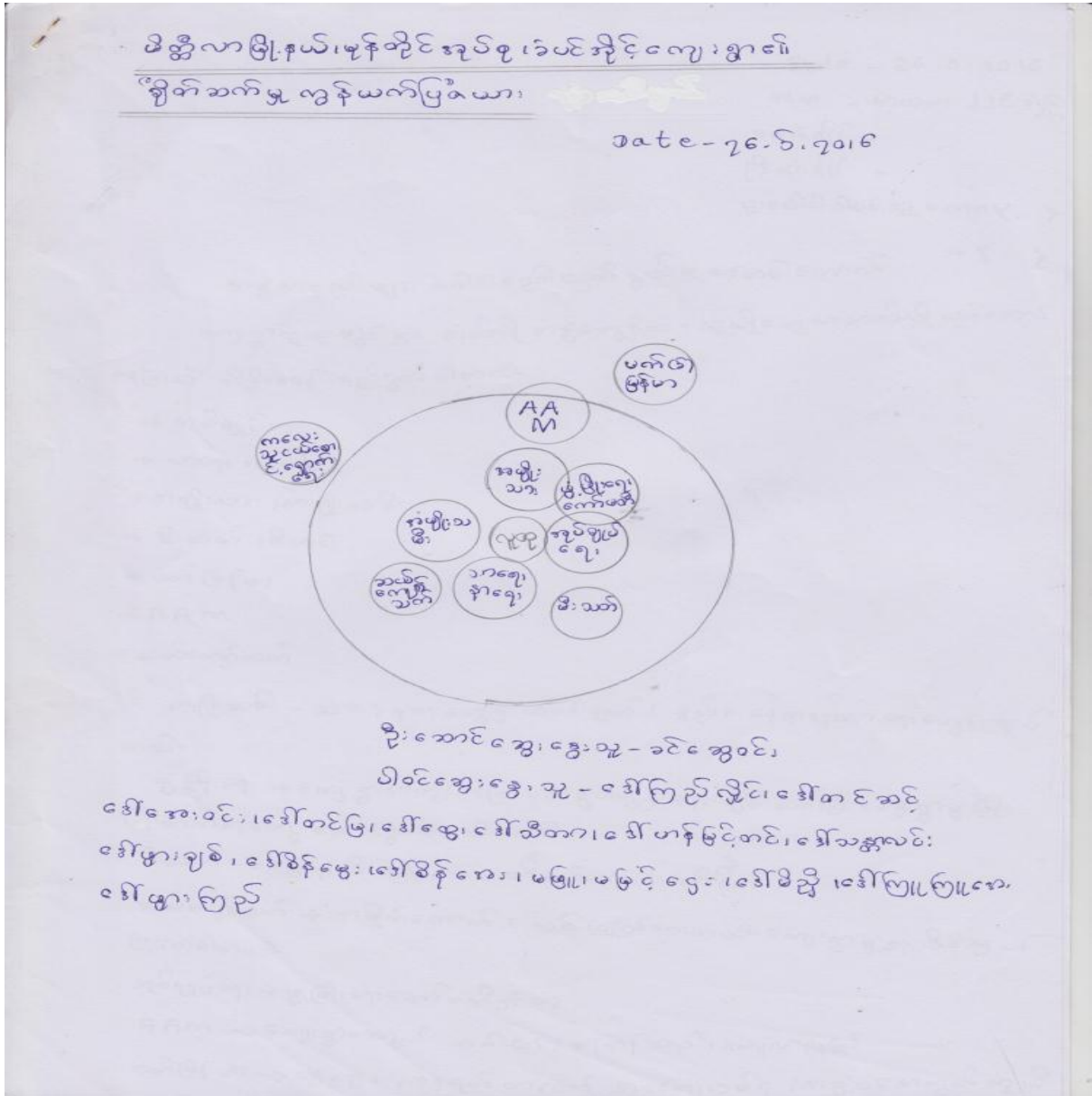
ခံပင်အိုင်ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးအနေဖြင့် ဆိတ်၊ ကြက်၊ ဝက်၊ နွားများကို အဓိက မွေးမြူရပါသည်။ တိရိစ္ဆာန်များမှ လူများအပေါ်ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် စားဝတ်နေရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးအနေဖြင့် ရောင်းချပြုလုပ်ရာတွင် အထောက်အကူပြုပါသည်။ သို့သော် တိရိစ္ဆာန်များအပေါ် ရောဂါအမျိုးမျိုး (ခွာနာလျာနာ၊ ပေါင်ပုတ်၊ လက်ပုတ်) ရောဂါများ ကျရောက်ပါသည်။ ကျေးရွာလူထုမှ တိရိစ္ဆာန်များ ရောဂါများဖြစ်လျှင် တိမွေးကု ဆရာများခေါ်၍ ဆေးကုသပါသည်။ ဆရာများမလာပါက အိမ်ရှိဆေးမှီတို့ဖြင့် ကုသပေးရပါသည်။ သို့သော်ကျေးရွာ လူထုမှ တိရိစ္ဆာန်များနှင့် ကိုက်ညီသောဆေးဝါးများ တိမွေးကုများ လိုအပ်ပါသည်။

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာတွင် ပန်းရံလက်သမားများကို လုပ်ကိုင်စားသောက်ပါသည်။ ပန်းရံ၊ လက်သမားအနေဖြင့် လူများဒုက္ခရောက်ချိန်တွင် ပိုက်ဆံအနေဖြင့် ကူညီပေးသည်။ စိုက်ပျိုးရေးမှ သီးနှံများမရလျှင် မိတ္ထီလာမြို့သို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကျပါသည်။ သို့သော်ဘေးအန္တရာယ် အနေဖြင့် အဆောက်အအုံခိုင်ခန့်မှု မရှိသောကြောင့် ပြုတ်ကျနိုင်ပါသည်။ ခရီးသွားလာရေးတွင်လည်း ထိခိုက်မှုများဖြစ်ပွားနိုင်ပါသည်။ မိုးများရွာလျှင်လည်း မိုးမိ၍ ဖျားနာခြင်းများ ဖြစ်ပွားနိုင်ပါသည်။

သို့သော် ကိုယ်ထူကိုယ်ထဆေးကုသမှုခံယူရပါသည်။ အလုပ်ခေါင်းများမှလည်း ကူညီပေးပါသည်။ သို့သော်ကောင်းမွန်သောပစ္စည်းအလုပ်နည်းစနစ်များ လိုအပ်ပါသည်။

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာတွင် ဆိုင်ကယ်၊ ကား၊ လှည်း၊ စက်ဘီးများနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတွင် အထောက် အကူတစ်မျိုးအနေဖြင့် အသုံးပြုပါသည်။ ထို့ပြင်သွားလာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ အခြားနေရာ(အလုပ်) များတွင် ကူညီပါသည်။ ပစ္စည်းများအပေါ် ဘေးအန္တရာယ် အနေဖြင့် သွားလာရေးများခက်ခဲခြင်း၊ ထိခိုက်မှုများဖြစ်ပွားခြင်း၊ မိုးများသည်းထန်စွာရွာသောအခါ လမ်းများပျက်စီးမှုကြောင့် သွားလာလို့ခက်ခဲခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကိုယ်ထူကိုယ်ထအနေဖြင့် ဖြေရှင်းရပါသည်။ လုံခြုံသောနေရာတွင် ပစ္စည်းများကို ထားရှိရပါသည်။ ထို့ပြင် ကောင်းမွန်တဲ့ပစ္စည်း၊ လမ်းများကို ပြုပြင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ချိတ်ဆက်ပြမြေပုံကို ဆွဲရခြင်းသည် ရပ်ရွာအတွင်း အပြင်အဖွဲ့အစည်းများ ရပ်ရွာလူထုနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ပုံများ၊ ရပ်ရွာအတွင်း အဓိကအရေးပါသောအဖွဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသော အဖွဲ့များကို သိရှိရန်ဖြစ်သည်။

ခပ်အိုင်ကျေးရွာအတွင်းတွင်ရှိသော အဖွဲ့များမှာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ဖွဲ့ဖွဲ့ရေးကော်မတီ အဖွဲ့၊ သာရေးနာရေးအဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ အမျိုးသားများအဖွဲ့၊ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့၊ ဆယ်ကျော်သက်

အဖွဲ့တို့ရှိပြီး၊ ရပ်ရွာပြင်ပရှိ အဖွဲ့အစည်းများမှာ အက်ရှင်အေဒ်၊ ပက်(စ်)မြန်မာ ကလေးသူငယ် စောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့တို့ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသမီးအဖွဲ့သည် ရပ်ရွာအတွင်း အလှူ၊ မင်္ဂလာဆောင်များတွင် ပန်းဌာခြင်း၊ ဧည့်ကြိုခြင်း၊ ထိုအလှူ မင်္ဂလာဆောင်များမှ ငွေကောက်၍ ကျေးရွာရန်ပုံငွေ ထူထောင်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်ပါသည်။

အမျိုးသားအဖွဲ့မှာ ရေနွေးတိုက်၊ ပန်းကန်ဆေးစသည်များကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှာ ရပ်ရွာအတွင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းများကို ရပ်ရွာနှင့်ပူးပေါင်း၍ လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်း ပြဿနာဖြစ်လျှင် အချို့ကိစ္စများကို ဖြေရှင်းပေးပါသည်။ သာရေးနာရေးအဖွဲ့မှာ ကျေးရွာအတွင်း သာရေး၊ နာရေးရှိလျှင် ထမင်း၊ ဟင်းချက်ပြုတ်ခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့မှာ ရပ်ရွာအတွင်း အမှိုက်ကောက်ခြင်း သန့်ရှင်းရေးလုပ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပါသည်။

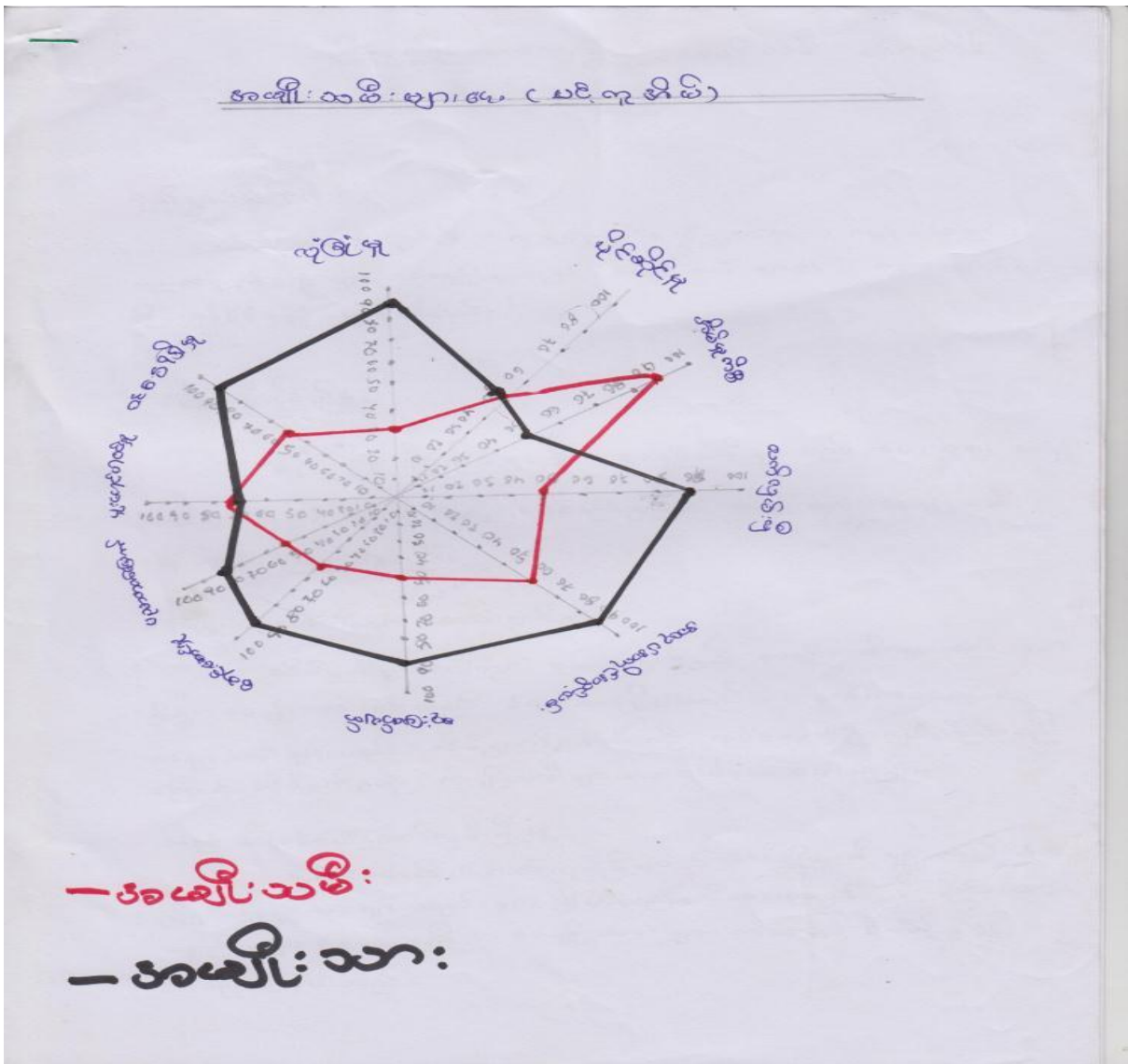
ရပ်ရွာအတွင်းအခွင့်အရေးယူ၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသော အဖွဲ့များမရှိပါ။ အဖွဲ့များအားလုံးသည် သူ့တာဝန်နှင့် သူ ကျေးရွာအတွက် တတ်စွမ်းသရွေ့ လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	ကျေးရွာသာရေး၊နားရေး၊ ဘာသာရေးကိစ္စအဝဝကို ဆောင်ရွက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက် ချပေးခြင်းပြုလုပ်သည်။
အမျိုးသမီးအဖွဲ့	ကျေးရွာသာရေး၊နာရောလုပ်ငန်းများတွင် ဧည့်ခံကျွေးမွေးခြင်း၊ လက်သုတ်ပဝါပေးခြင်း နှင့် အခင်းများအား ပြင်ဆင်ခြင်း။
မီးသတ်အဖွဲ့	အစိုးရမှဖွဲ့စည်းထားခြင်း ကျေးရွာ၏ မီးရေး၊ ထင်းရေးအခြေအနေကို လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း၊ မီးလောင်မှုမဖြစ်ပွားအောင် နှိုးဆော်ပေးခြင်းလုပ်သည်။
သာရေး/နာရေးအဖွဲ့	ကျေးရွာအတွင်းတွင် အလှူ၊ မင်္ဂလာဆောင်များတွင် ဝေယျာဝစ္စများကို ကူညီလုပ်ပေးသည်။
ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့	ကျေးရွာထဲမှ လုပ်ငန်းသေးများကို တနိုင်တပိုင်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးအောင် လုပ်ပေးသည်။
ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီအဖွဲ့	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတတ်အောင် လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီမှ လုပ်သည်။
အမျိုးသားအဖွဲ့	ကျေးရွာရှိ သာရေး၊နာရေးလုပ်ငန်းများကို ဦးဆောင်၍ ပြုလုပ်သည်။

ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ	
AAM	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကဏ္ဍပေါင်းစုံ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကူညီပေးသည်။ ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့်ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ်ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့်လိုက်လျောညီထွေနေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်ကိုကျေးရွာအတွင်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပြီးဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတိုးမြှင့်နိုင်ရန်လုပ်ငန်းစဉ်များလုပ်ကိုင်ခြင်း။
Pact Myanmar	ကျေးရွာတွင် ငွေချေး၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် လုပ်ကိုင်ပေးသည်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရည်ရွယ်ချက်

ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးကိစ္စများတွင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ ကွာဟချက်များကို သိရှိစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများ၏ လက်ရှိအခြေအနေနှင့် အဆင့်အတန်းများကို နားလည် သဘောပေါက်စေရန်အတွက် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသုံးသပ်ချက်သည် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး ရှုထောင့်နေ၍ အမျိုးသမီးများ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုစွမ်းရည်ကို နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုအတွင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင်လည်း အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးလုပ်ဆောင်သည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၍ ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။ အရင်းအမြစ်နှင့် ဥစ္စာပစ္စည်းများကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရာတွင် အမျိုးသားများသည် အရင်းအမြစ်များဆုံးသုံးစွဲနိုင်ပြီး ဥစ္စာပစ္စည်းများကို တန်းတူပိုင်ဆိုင်ကြပါသည်။ အမျိုးသားများသည် အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေရရှိမှုသည် အမျိုးသမီးများထက်များပါသည်။ ပညာတတ်မြောက်မှုသည် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးများ တန်းတူတတ် မြောက်မှုရှိပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ကျေးရွာတွင်းတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မီးကင်းအဖွဲ့၊ ဆယ်ကျော်သက်၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ ကာလသားအဖွဲ့၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ စသည့်အဖွဲ့များရှိသည်ဟု ဖြေကြသည်။ ထိုအဖွဲ့တွေက ဘာတွေလုပ်သလဲဟုမေးရာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် အမျိုးသမီးကာလသားအဖွဲ့များမှ လူမှုရေး၊ ဘာသာရေးကိစ္စ တော်တော်များများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပြီး အမျိုးသမီးအဖွဲ့မှ သာရေး နာရေးများတွင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ဆယ်ကျော်သက် အဖွဲ့မှ ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ကျေးရွာသန့်ရှင်းရေး လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီမှ အခြားဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်သွယ်၍ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအား ရွာလူထုနှင့်အတူ လုပ်ဆောင်ကြသည်ဟု ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ ဖြေကြသည်။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များအတွက် ဘာတွေ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားကြသလဲဟု မေးရာ ကျန်တာတွေပြင်ဆင်ထားခြင်း မရှိသေးပါ။ မိုးခေါင်၍ သီးနှံများ နှမ်း/ပဲအမျိုးမျိုးတို့အား ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေအောင် စိုက်ပျိုးတာတွေ ရှိတယ်ဟု ဖြေကြသည်။ ထိုအခါ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ အခုဆိုရင် ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှုတွေဖြစ်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်တွေ ကျရောက်မှုများ ဖြစ်နေတယ်။ ဒီရွာမှာလည်း

ဘေးမကျနိုင်ဘူးလို့ ပြောမရဘူး ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရန်အတွက် စွမ်းဆောင်ရည်များ လိုအပ်သည်ဟုပြောသည်။

သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ

သတင်းအချက်အလက်များအား Radio မှ မှန်တိုင်းသတင်း၊ အပူချိန်သတင်းနှင့် မိုးလေဝသသတင်းများ နားထောင်၍ ကြားသိရသည်။ မိုးခေါင်သောကြောင့် သီးနှံများ မရရှိသောကြောင့် စားဝတ်နေရေးခက်ခဲခြင်း၊ လုပ်ငန်းရှားပါးခြင်းကြောင့် အခြားသို့ အလုပ်ထွက် လုပ်ရခြင်း၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ နှာစေး၊ ချောင်းဆိုး၊ ဖျားနာလျှင်တော့ ရွာမှာရှိပြီး ဆရာနှင့် ဦးဆုံးပြု၍ အရေးပေါ် ရောဂါဆိုးရွားမှုများရှိလျှင် ရွာနှင့် (၉) မိုင်ခန့်ဝေးသော မိတ္ထီလာပြည်သူ့ ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ကုသရသည်။ ရွာတွင်ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခု ကျရောက်မည့် အချိန်၌ ကြိုတင်သတိပေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ မရှိသေးပေ။

ရာသီဥတုအခြေအနေအား ကြိုတင်ခန့်မှန်းမှုအား ကျေးရွာရှိ ဓလေ့ထုံးတမ်း အစဉ်အလာအရ ရိုးရာဓလေ့များ ရှိပါသည်။ မိုးရွာမည်ဆိုလျှင် ပုရွက်ဆိတ်များ ဥသယ်ခြင်း၊ ဘီလုံးငှက်များ မြေပေါ်ကျခြင်း၊ လေငြိမ်ပြီး ပူအိုက်လာခြင်းတို့ ဖြစ်တတ်သည်ဟု မှတ်သားထားခြင်းများ ရှိကြသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	အပူချိန်များသောကြောင့် အပူနာများ ပေါက်ခြင်း။	အရိပ်ရသောနေရာ၊ အေးသော အဝတ်စားများ ဝတ်ပေးခြင်း၊ ရေချိုးခြင်းကို နံနက်ခင်းအစောပိုင်း တွင် ချိုးပေးခြင်း။
လူမှုရေးဆိုင်ရာအိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	ရွာတွင်း လူမှုရေးပြဿနာကြောင့် မိဘများမှ ကလေးများအား ခြိမ်းခြောက်ပြောဆို လှန်ထားမှုများ ရှိခြင်း။	ကျေးရွာစည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိရန် လုပ်ဆောင်ခြင်း။
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	ရပ်ရွာတွင်းရှိ သာရေး/ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများတွင် ကလေးများ ပါဝင်ခြင်း။	ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့ လှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်လာခြင်းနှင့် ပိုမိုလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် တွန်းအားပေးခြင်း။
စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ	ရွာ၏ငှပ်ပုံခန့်ရှိ အိမ်ထောင်စုအနဲငယ်တွင် ငွေကြေးခက်ခဲခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်မကောင်း ခြင်းတို့ကြောင့် အတိုးနှင့်ငွေချေးခြင်း၊ အဖိုးအဖွားများမှ ထောက်ပံ့ပေးရခြင်း။	အတိုးနှုန်းပေးရခြင်းကြောင့် အဆင်မပြေဖြစ်ခြင်း၊ များကြောင့် ကျေးရွာတွင် စုပေါင်းငွေစုငွေချေးလုပ် ငန်းများ လုပ်ဆောင်ပေးရန်
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	မိုးဦးကျကာလတွင် ခြင်များပေါ်ခြင်းကြောင့် သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်ခြင်း။	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတများပေးရန်

ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	အချို့သောမိဘများမှာ ပညာရေးအားမပေးခြင်းနှင့် အချို့သောမိဘများမှာ စီးပွားရေးအဆင်မပြေခြင်းကြောင့် ပညာအား ဆုံးခန်းထိအောင် မထားခြင်း။ ကျောင်းတွင်းတွင် ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများမကောင်းခြင်း၊ မလုံလောက်ခြင်း။	ကျောင်းအပ်နှံရေး ရတ်ညွှတ်နေ့တွင် မိဘများအား ခေါ်ယူ အသိပညာပေးခြင်း။ ကျောင်းကော်မတီများ နှင့် မိဘဆရာများ ပူးပေါင်း၍ လိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းရန် အစီစဉ်ရေးဆွဲခြင်း။
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်နိုင်မှုများ	ဧည့်သည်တင် ကလေးများ၏ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ၊ ဖျားနာခြင်း၊ မိုးရာသီတွင် သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်ခြင်း။	ကျန်းပညာရေးအသိပညာပေးခြင်း။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာရှိ ကလေးများသည် မူလတန်းကျောင်းတွင် ပညာသင်ယူကြပါသည်။ ထို့ပြင်ကလေးများမှာ ပညာသင်ယူမှုအားကောင်းသော်လည်း ကျောင်းတွင်စာသင်ခုံများ လုံလောက်မှုမရှိ သောက်သုံးရေလည်းမရှိသောကြောင့် ကျောင်းသားများအဆင်ပြေမှုမရှိပါ။ ကျောင်းခြံစည်းများလည်း ကောင်းမွန်မှုမရှိ၊ ကလေးများမှာ သစ်ပင်အရိပ်များမရှိ နားနေဆောင်များ မရှိသောကြောင့် အဆင်ပြေမှုနည်းပါသည်။ ကျောင်းဆောင်မှာငယ်သော ကြောင့် အခန်းမှာဟောခန်းဖြစ်နေသောကြောင့် စာသင်ရာတွင် အဆင်မပြေပါ။ ထို့ပြင် ကျောင်းသားများအတွက် အိမ်သာမှာလည်းမရှိသောကြောင့် လိုအပ်နေပါသည်။

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာရှိ ကလေးများမှာ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အမှိုက်ကောက်ခြင်း၊ သားရေးနားရေးပွဲများ တွင်ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးပါသည်။ ထို့ပြင် ရပ်ရွာအတွင်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ရာတွင် ကျေးရွာလူကြီးမှ အသိအမှတ်ပြု သော်လည်း ကလေးများဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ပါဝင်ခွင့်မပေးပါ လူကြီးများကသာ ဆုံးဖြတ်ချပေးပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုကို သိရှိစေရန် အသိပေးခြင်း၊ ကြေငြာခြင်း၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုတွေကို ကျေးရွာမှာ ဘယ်လိုလုပ်သလဲသိရှိစေရန် ရည်ရွယ်တယ်။ ကျေးရွာတွင် ကျရောက်တတ်သော ဘေးအန္တရာယ်များမှာ မိုးခေါင်ရေရှား၊ လေပြင်းတိုက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ လာမည့်နှစ် ငလျင်၊ ရေခမ်းခြောက်ခြင်း၊ အပူချိန်မြင့်မားခြင်း၊ မိုးကြိုးပစ်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင် သည်ဟု ခန့်မှန်းမိထားကြသည်။ မိုးလေဝသနှင့်သက်ဆိုင်သောဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများ၊ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားမည့်သူ မရှိသေးပေ။ ဘေးအန္တရာယ်တွေဖြစ်ပေါ်လာက ကျေးရွာသူ/သားများ အားလုံးထိခိုက်နိုင်၊ မိုးခေါင် တောင်သူ၊ လက်လုပ်လက်စားပါ စားဝတ်နေရေးထိခိုက်ကြသည်။ အမျိုးသမီးတွေအတွက်ပိုမိုခက်ခဲခြင်းမှာ အခြားသော စီးပွားရေးဖြစ်သည့် လက်မှုပညာ တတ်မြောက်ထားခြင်း မရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများမရှိပါ။

ကြိုတင်သတိပေးခြင်းသာရှိသည်။ ကြိုတင်သတိပေးရာတွင် အပူပိုင်းဒေသဖြစ်သည့်အတွက် လေတိုက်ခတ်ခြင်းနှင့် နွေရာသီကာလများတွင် မီးဘေးကြိုတင်သတိပေးမှုများ ပြုလုပ်ပေးသည်။ ရာသီဥတုအခြေအနေသိရှိနိုင်ရန် သင်္ကြန်စာဖတ်ခြင်း၊ ရေဒီယိုသီတင်း၊ ပုရွတ်ဆိတ်ဥသယ်ရင် မိုးမဝေးနိုင် စသည့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းချက်လေးများဖြင့် သိရှိနိုင်သည်။ မီးဘေးအတွက် ကြိုတင်သတိ ပေးချက်တွေကို မီးကင်းနှင့် ကျေးရွာရှိလော်/အော်လံဖြင့် ကြေငြာပေးသည်။ ကြီးမားစွာ ထိခိုက်စေသော ဆိုးဝါးသော အန္တရာယ်မျိုး မရှိခဲ့ပေ။ ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်တွေကို မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်း မရှိပေ။ ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်၊ ကြော်ငြာများ ကပ်ထားခြင်းမရှိပေ။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များအား ရေဒီယို၊ ဖုန်း၊ အင်တာနက်၊ တီဗွီများမှ ရရှိနိုင်ပါသည်။ တောင်သူတွေက အခြားလုပ်ငန်းတွေနှင့် အခြားသော တွဲဘက်လုပ်ကိုင်နေသည့် လုပ်ငန်းများရှိသည်။ သို့သော်လုပ်ငန်းပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်မှုမရှိဘူး။ မီးဘေးအန္တရာယ်အတွက် သံချောင်းခေါက်၍ သတိပေးပါသည်။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီတွေရှိသင့်သည်။ ကျေးရွာတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီမရှိပေ။ ရာသီဥတုနှင့်ပတ်သက်၍ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှု သင်တန်းများ လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ ကြိုတင်သတိပေးမှုများရှိလာပါက ကျေးရွာမှ သိရှိလိုက်နာ ကြပါသည်။ မိုးခေါင်မှုကြောင့် နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးများမှာ များစွာဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ ယခုနှစ်တွေမှာ ရာသီဥတုဆိုးဝါးလာခြင်းများအား ပိုသိရှိလာကြသည်။ ဆွေးနွေးပွဲများရှိခြင်းနှင့် ရေဒီယို မိုးလေဝသ သတိပေးချက်များမှ ကြိုတင်သိရှိရသည်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သိရှိထိန်းသိမ်းလာနိုင်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းက လုပ်ဆောင်ပေးမှုတွေက ကျေးရွာလူထုအတွက် အကျိုးရှိစေပါသည်။ အသိပညာ၊ ဗဟုသုတသင်တန်းတွေရစေသည်။ သဘာဝသစ်တောတွေ ယခင်မရှိခဲ့ပါ။ စီမံကိန်းမှ လုပ်ဆောင်ပေးမှုမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကို မဖြစ်စေနိုင်ပေ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းစိုက်ခင်းများ မရှိကြပါ။ မိုးရာသီတွင် ယာတောအတွင်း စိုက်ပျိုး အသုံးပြုပါတယ်။ ရေခက်ခဲခြင်းကြောင့် အိမ်စိုက်ခင်း မစိုက်ပျိုးကြခြင်းဖြစ်သည်။ နံနံပင်၊ ပူစီနံ၊ ချဉ်ပေါင် စိုက်သောအိမ် ၅ အိမ်ခန့်ရှိသည်။ သစ်တော၊ သစ်ပင်များ နည်းသွားခြင်းကြောင့် တောတွင်းတိရစ္ဆာန်များပါ နည်းပါးလာသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ကျေးရွာတွင် ရှေးဟောင်းသမိုင်းဝင် နယ်မြေမရှိပါ။ မုန်တိုင်းကျေးရွာမှာ စီမံကိန်းတွေဝင်လို့ ဆိုးကျိုးဖြစ်သွားတာမရှိပေ။ ခေတ်ရေစီးကြောင်းအရ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုများ ပြောင်းလဲလာသည်။ ရေတွေ၊ မြောင်းတွေ၊ ပျက်စီးလာမှုရေဆိုးတွေမရှိပေ။ မြေယာတွေကို အခြားဒေသမှ (တရုတ်)လူမျိုးတွေ ဌားပြီး ဖရဲစိုက်ကွက်များ အခြားရွာတွင်ရှိသည်။ ခံပင်အိုင်ရွာတွင်မရှိပေ။ AAM က လုပ်ဆောင်ပေးသော လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ ကျေးရွာအတွက် ထိခိုက်မှုများ မရှိပေ။ သီးကုန်စားသောက်ဆိုင်မှ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေလာပစ်၍မီးရှို့ မှုများရှိသည်။ ကျန်းမာရေး ထိခိုက်နိုင်ခြေရှိသည်။ ကျေးရွာတွင်းတွင်

လုံခြုံစိတ်ချစွာ နေနိုင်ပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုအတွက် ဆိုးကျိုးဖြစ်စေမှု မရှိပါ။ စီမံကိန်းမှ အသိပညာဗဟုသုတ/ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ အများဆုံး ပေးခဲ့ပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်ရေ)	ရာသီ	ကျရောက် ချိန်တွင်း ကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိပေးချက် (မဖြစ်မှီ)	သတိပေးခ ျက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရေ ဘက်မှုအာ ့း	သက်ရော က်မှုအတို င်းအတာ	နှိုင်းယှဉ်ချ က်
မီးလောင်ခြင်း	XX	XX	XX	XXX	-	XXX	XXX	XX	XX	၁၉
လေပြင်းတိုက်ခတ်မှု	XX	XX	XXX	XXX	-	X	X	XXX	XXX	၁၈
အပူချိန်ပြင်း	X	XX	XXX	XXX	-	XXX	XXX	XXX	XXX	၂၁
သစ်တောပြုန်းတီးမှု	XXX	XXX	XXX	-	-	XX	X	XXX	XXX	၁၈
သောက်သုံးရေရှားပါး	XXX	XXX	XXX	XX	-	-	XXX	XXX	XXX	၂၀

ဘေးအန္တရာယ်များကိုအဆင့်ခွဲခြားခြင်း သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ခံပင်အိုင်နှင့် ကျေးရွာတွင် မီးလောင်ခြင်းအား အကြိမ်ရေ (၂) ကြိမ် နေရာသီ (၂) လ ပြင်းအားအနည်းငယ်ရှိ ကြိုတင်သတိပေးမှုတွေရှိခဲ့တယ်။ ကျေးရွာမှ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုရှိခဲ့လို့ သက်သာကြသည်။ အနဲငယ်သာပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့သည်။ အိမ်မြေပထမ (၁၃) ဒုတိယ (၅)အိမ် ပျက်စီးခဲ့တယ်။ လေပြင်းတိုက်သောအခါတွင် အချိန်ကြာမြင့်စွာတိုက်ခတ်ခြင်းနှင့် လေတိုက်အား ပြင်းခြင်းကြောင့် ပျက်စီးမှုများသည်။ သတိပေးချက်အနေဖြင့် မရှိပေ။

ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း

ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် ပိုမိုပူပြင်းလာသည်။ ပိုမိုအေးလာသည်။ သစ်တောတွေက အများကြီး ပြုန်းတီးလာ၍ သစ်ပင်ကြီးများ မရှိတော့ပေ။ သစ်မခတ်ရနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရန် သတိပေးချက်များ သိရှိနေကြသော်လည်း လိုက်ပါ လုပ်ဆောင်မှု အားနည်းကြသည်။ ယခုနှစ်အတွက် ရေဒီယိုမှ ကြေငြာခြင်းကြောင့် အယ်လ်နီညိုကျရောက်နေသည်ဟု သိရှိကြရသည်။ အဓိကအားဖြင့် အပူပိုင်းဒေသဖြစ်သည့် အလျောက် သောက်သုံးရေရှားပါးမှုများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ကြရသည်။ အခြားကျေးရွာရှိ ရေတွင်းသို့

သွားရောက်ခပ်ရသည်။ ရေတွင်းများမှာ ရေချိုမရရှိခြင်းကြောင့် သောက်ရေအင်မတန် ရှားပါးပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်များအနေဖြင့် ပျက်စီးခြင်း၊ မိုးသီးကျခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ အပူချိန်ပြင်းခြင်းနှင့် သောက်သုံးရေး ရှားပါးခြင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက်အလက် (ဥတု ရာဇဝင် မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဥပဒေ)	မကြာသေးခင် ကာလ (၁-၂ လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် (မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဥပဒေ၏ ခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက်တည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၁။	ခံပင်အိုင်ကျေးရွာတွင် ယခင်က မေလနှင့် ဇွန်လများတွင် မိုးခေါင်ခြင်း၊ ဧပြီလနှင့် မေလများတွင် အပူချိန်များခြင်း။	အလွန်ပူပြင်းပြီး ခြောက်သွေ့လာတယ်	နေအရမ်းပူတယ် အရင်နှစ်ကထက် ဒီနှစ်က ပိုပြီး ပူပြင်းလာတယ် မိုးနောက်ကျတယ်။	- စိုက်ပျိုးရန် လယ်များတွင် ရေမရရှိခြင်း။ - စိုက်ပျိုးရေးနေ ဘက်ကျပြီး၊ သီးနှံအထွက် နှုန်းနိမ့်ကာ စီးပွားရေးအဆင်မပြေခြင်း	ဘီလူးငှက် မြေပေါ်ပျံ့ရင် မိုးရွာ၊ နံနက်စော နွားအော်ရင် မိုးရွာမယ်။ ပုရွက်ဆိတ်ဥသယ် ရင် မိုးရွာမယ်။ ပုံမှန်အားဖြင့် ကဆုန်-နယုန်တွင် မိုးရွာမယ်။ သတင်းကျွတ်သည် မထိ မိုးရွာတက်သည်။	- သက်တမ်းတို သီးနှံများ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရေမြောင်းများ ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်း။	- တောင်သူနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အဖွဲ့များမှ ဆွေးနွေး တိုင်ပင်ခြင်း။ - စိုက်ပျိုးဥပဒေနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ခြင်း။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာတွင် ယခင်နှစ်များမှာ မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်များခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ထို့နည်းအတူ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင်လည်း အပူချိန်လွန်ကဲသော အယ်လ်နီညိုဒဏ်အား ခံစားခဲ့ရသည်။ မိုးဦးနောက်ကျခြင်းကြောင့် လယ်မြေများတွင် ရေမရခြင်း၊ သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုနောက်ကျခြင်း ထိုနည်းအတူ ဆက်လက်၍ အထွက်နှုန်းကျခြင်းတို့ကြောင့် ရွာ၏လူထု စီးပွားရေး အဆင်မပြေခက်ခဲမှုများရှိခြင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲလာမှုအပေါ် သီးနှံများအား သက်တမ်းရင့် အစား သက်လက်၊ သက်နုသီးနှံများအား စိုက်ပျိုးလာကြသည်။ ထို့အတူ မိုးရွာသွင်းချိန်တွင် ရေဝင်ကောင်းရန်အတွက် ရေမြောင်းများတူးဖော်ခြင်းအား ကြိုတင်ပြင်ဆင် လုပ်ဆောင်ထားကြသည်။ အခြားသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ထိခိုက်မှုများ မကြုံတွေ့ဘူး၍ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားခြင်းမရှိပါ။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	မီးကင်းဆောက်လုပ်ခြင်း	လျှပ်စစ်မီးရရှိရေး	ရေကန်ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်း	ကျောင်းတွင်းမိုးရေလျှောင့်ကန်	အိမ်တွင်းလက်မှုသင်တန်း	အဆင့်
မီးကင်းဆောက်လုပ်ခြင်း		လျှပ်စစ်မီးရရှိရေး	ရေကန်ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်း	ကျောင်းတွင်းမိုးရေလျှောင့်ကန်	အိမ်တွင်းလက်မှုသင်တန်း	
လျှပ်စစ်မီးရရှိရေး			ရေကန်ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်း	ရေကန်ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်း	အိမ်တွင်းလက်မှုသင်တန်း	
ရေကန်ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်း				ရေကန်ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်း	ရေကန်ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်း	
ကျောင်းတွင်းမိုးရေလျှောင့်ကန်					ကျောင်းတွင်းမိုးရေလျှောင့်ကန်	
အိမ်တွင်းလက်မှုသင်တန်း						

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာရှိ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့် ဦးစားပေးအဆင့်တွင် အချက် (၅) ချက်ထွက်ရှိခဲ့သည်။ မီးကင်းဆောက်လုပ်ခြင်းနဲ့ လျှပ်စစ်မီးလင်းရေးက အရေးကြီးတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ပူပြင်းခြောက်သွေ့သော အရပ်ဒေသဖြစ်သည့်အလျောက် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း မြို့နယ်တွင်း မီးလောင်မှုများအား ကြားသိနေရခြင်းကြောင့် မီးကင်းဆောက်ခြင်း ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း ဆိုင်ရာ အကောင်းဆုံး လုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်စေသည်။ ကျေးရွာတွင် ယခုအချိန်အထိ လျှပ်စစ်မီး မရရှိသေးပေ။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတတ်မှုအားကောင်း လာစေရန်နှင့် ကလေးသူငယ်များ၏ ကျောင်းတွင်းစီမံမှု လုပ်ငန်းရပ်များတွင် လျှပ်စစ်မီးနှင့် သွယ်တန်း၍ နည်းပညာလေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ပါက ပိုမိုကောင်းမွန်တိုးတတ်လာမည်ဖြစ်သည်။ ရေကန်ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်း နှင့် ကျောင်းတွင်း မိုးရေလျှောင့်ကန်မှာ အရေးကြီးတယ်လို့ပြောပါတယ်။ ရေလုံပြောပါတယ်။ မိုးလျှောင့်ရေကန်မှာ လိုအပ်တယ် ကလေးများရေမကောင်းတာသောက်မိလျှင် ကျန်းမာရေးများ ထိခိုက်တယ်လို့ပြောပါတယ်။ ဦးစားပေးပြန်လည် သတ်မှတ်ရာတွင် ကျောင်းတွင်းမိုးရေလျှောင့်နှင့် အိမ်တွင်းလက်မှုလုပ်ငန်းမှာ ကျောင်းတွင်းမိုးရေ လျှောင့်ကန်ပဲလိုအပ်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ပြီးအဆင့်ခွဲအမှတ်များ ရေးဆွဲပါတယ်။ လျှပ်စစ်မီး (၁) မှတ်၊ ရေကန် ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်း (၁) မှတ်၊ ကျောင်းတွင်းမိုးရေလျှောင့်ကန် (၂) မှတ်၊ အိမ်တွင်းလက်မှုပညာ (၃) မှတ်၊ မီးကင်းဆောက်လုပ်ခြင်းက (၅) မှတ်၊ ရရှိပါတယ်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

အကြောင်းအရာ	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်	စုစုပေါင်း
ခိုင်ခံ့သော အဆောက်အဦးဆောက်ရန်		၀	အန္တရာယ် ကာကွယ်နိုင်တယ်၊ လူမျိုးမရွေး နားနေနိုင်ခြင်း	၁	ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရွာများကို မျှဝေပေးနိုင်ခြင်း၊ အကျိုးပြုနိုင်ခြင်း။	၁	၂
မီးကင်းတံတည်ဆောက်ခြင်း၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အသိပညာပေးသင်တန်း	မီးဘေးကြောင့် စီးပွားရေး	၁	အသိပညာတိုးတက်လာမယ်၊ ကာကွယ်လာနိုင်ခြင်း၊ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း	၁	ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရွာများကို မျှဝေပေးနိုင်ခြင်း	၁	၃
ရေကန်တူးဖော်ခြင်း သိန်း(၅၀)၊ စီးပွားရေး ကောင်းလာ	အချိန်ကုန်သက်သာ၍ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းအား အချိန်ပိုလုပ်လာနိုင်ခြင်း။	၂	အခြားသောကျေးရွာများမှလဲ လာရောက်၍ ရေခပ်ခြင်း၊ ကျေးရွာလူထု ရေဖူလုံခြင်း။	၁	ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရွာများကို မျှဝေပေးနိုင်ခြင်း	၁	၄
သစ်ပင်စိုက်ခြင်း	အရိပ်ရ၊ အပူအအေး ကာကွယ်နိုင်	၀	လေဒဏ်ခံနိုင်ခြင်း ၊ မြေအောက်ရေ မြင့်တက်လာနိုင်ခြင်း၊ မိုးရွာနိုင်ခြင်း	၁	ပတ်ဝန်းကျင်ကို အကျိုးပြုနိုင်	၂	၃

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ခံပင်အိုင်ကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များအား အဆင့်သတ်မှတ်ရာတွင် ရေကန်တူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်မှာ ရမှတ်အများဆုံး (၄) မှတ်အား စီးပွားရေးအရ ပြန်လည်သုံးသပ်လျှင် ရေရှားပါးပါက သီးကုန်းကျေးရွာသို့သွားရောက် ခပ်ရခြင်းနှင့်၊ ယခုကန်ပြန်လည်တူးဖော်ပါက ကျေးရွာတွင်းလုံလောက်ယုံသာမက အခြားကျေးရွာများမှလဲ ရေခက်ခဲချိန်တွင် လာရောက်ခပ်ယူနိုင်ခြင်း၊ ရမှတ်အဆင့်(၃)ရှိ မီးကင်းတံ ဆောက်ခြင်းနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုကာကွယ်ခြင်း အသိပညာပေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင်လည်း ကျေးရွာ လူထုသိရှိလုပ်ဆောင်ပါက စီးပွားရေးအခြေမတည်ခြင်း/ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းမှကာကွယ်လာနိုင်ခြင်း၊ ခိုင်ခံ့သော အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းကြောင့် ဘေးအန္တရာယ်တစ်စုံတစ်ခုကျရောက်ခဲ့ပါက ရွာလူခိုလုံရာတစ်ခု အခိုင်အမာ ရှိစေရန်အတွက်ဖြစ်ပါသည်။ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ရာသီဥတု ပူပြင်းမှုဒဏ်အား ခံနိုင်စွမ်းရှိလာကာ ယိုယွင်းပျက်စီးနေသော ရာသီဥတုအား ပြန်လည် ကောင်းမွန်လာစေရန်နှင့် မိမိကျေးရွာတွင်း မြေဆီမြေဩဇာပြန်လည်ကောင်းမွန်ရန်၊ စိုပြေစိမ်းလန်းရန် ရည်ရွယ်၍ အခက်အခဲများအား လုပ်ဆောင်ဖြေရှင်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၆။ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်	မှတ်ချက်
ရေကန်ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်း	တစ်ရွာလုံး	ရေကန်ထပ်မံမွန်းမံခြင်း	တောင်ဘက်ကန်နှင့် ကျောင်းနားကန်	တစ်ရွာလုံး	(၁၀)သိန်း	မရှိ	၂၀၁၇- ၂၀၁၈	
ကျောင်းတွင်းမိုးရေလျှောင့်ကန်	ကျောင်းသူ/သား၊ ဆရာ၊ ဆရာမ	အလျား(၁၃)ပေ၊ အနံ(၅)ပေ၊ အနက်(၇)ပေ	စာသင်ကျောင်းအတွင်း	ကျောင်းကော်မတီ	(၁၅)သိန်း		၂၀၁၆ ဇွန်လ	
အိမ်တွင်းလက်မှုပညာသင်တန်း	အမျိုးသမီး	သုံးလစက်ချုပ် ၂၅(သို့)၃၀	စာသင်ကျောင်း	အမျိုးသမီးများ	သိန်း(၂၀)		၂၀၁၇ ဧပြီလ	
လျှပ်စစ်မှုရရှိရေး	တစ်ရွာလုံး	အစိုးရဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ခြင်း	ခံပင်အိုင်	တစ်ရွာလုံး	သိန်းတစ်ထောင်	ဓာတ်လိုက်မှုဖြစ်နိုင်ပါသည်။	၂၀၁၈- ၂၀၁၉	
မီးကင်းတံဆောက်လုပ်ခြင်း	တစ်ရွာလုံး	သစ်သားတိုင်အမြင့် ၂၅ ပေ	ရွာလယ်ခေါင် (မျှော်စင်ပုံဆောက်လုပ်ခြင်း)	မီးသတ်အဖွဲ့	(၁၅)သိန်း	ပြုတ်ကျမှာကြောက်ရသည်။	၂၀၁၇ မတ်လ	
စိုက်ပျိုးရေးရရှိရန်ဆောင်ရွက်ခင်း	တောင်သူများ	ဖွံ့ထောက် ရေအရင်းအမြစ် လူမှုရေးအဖွဲ့၊ လွှတ်တော်အမတ်၊ ကျေးရွာကော်မတီများ၊ ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခြင်း	ရေတွင်းတူးရန် အခွင့်လမ်းရှိသော အခြေအနေအထားနှင့် အမှန်တကယ် ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရသော ယာခင်းများ၊ တောင်သူငယ်မျှား ဦးစားပေး	ကျေးရွာကော်မတီနှင့် တောင်သူများ	(၁၅)သိန်း		၂၀၁၇	

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရေကန်ပြန်လည်တူးဖော်မယ် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဦးတည်၍ လုပ်ဆောင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကန်ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်းအား သဘောတူ၍ ဆုံးဖြတ်ပြီး အစီစဉ်ရေးဆွဲခဲ့ကြသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ လူငယ်အဖွဲ့တွေက ဦးဆောင်မည်ဖြစ်သည်။ ငွေကြေးအနေနဲ့ သိန်း(၅၀) ကုန်ကျမည်။ ထိုလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ခြင်းကြောင့် အခြားဘေးထွက်ဆိုးကျိုး ဘေးဖြစ်နိုင်မှု မဖြစ်နိုင်ပါ။ လုပ်မည့်အချိန်အနေဖြင့် ငွေကြေးအဆင်ပြေသောအချိန်တွင် စတင်ပြီး လုပ်ဆောင်ကြမည်ဖြစ်သည်။ ကျောင်းတွင်းမိုးရေလျှောင့်ကန်အား ကျောင်းသူ/သားများအတွက် လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်သည်။ စာသင်ကျောင်းအတွင်းမှာ ပြုလုပ်မယ်လို့ပြောပါတယ်။ အလျား(၁၃)ပေ၊ အနံ(၇)ပေ၊ အနက်(၇)ပေ လုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ကျောင်းကော်မတီမှ ဦးဆောင်၍ အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်သည်။ ငွေကြေးအနေဖြင့် (၁၅)သိန်း ကုန်ကျမယ်လို့ပြောပါတယ်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်မှု မရှိပါ။ အချိန်အားဖြင့်

လုပ်ဆောင်နိုင်ပါက ၂၀၁၆၊ ၆ လပိုင်းမှာ လုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ဆက်လက်ပြီး အိမ်တွင်း လက်မှုပညာသင်တန်း လုပ်ဆောင်မည်။ အမျိုးသမီးများအတွက် လုပ်မယ်လို့ပြောပါတယ်။ ထိုသင်တန်းအား စာသင်ကျောင်းတွင် (၃)လခန့်ပို့ချမည်ဖြစ်သည်။ သင်တန်းသူ/သား အယောက်(၂၀)ခန့်အား ပို့ချမည်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများမှ ဦးဆောင်၍ လုပ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်သည်။။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေမရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ သင်တန်းပြုလုပ်ရန် သိန်း (၂၀)ခန့် ကုန်ကျမည်ဖြစ်သည်။ သင်တန်းအား ၂၀၁၇ ဇွန်လ (၄)လပိုင်းမှာ ပြုလုပ်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက်လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး တစ်ရွာလုံးအတွက်လုပ်မယ်။ ခံပင်အိုင်ရွာမှာအစိုးရဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်၍ သိန်း(၁၀၀၀)ခန့်ကုန်ကျခံကာ ပြုလုပ်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ဘေးအန္တရာယ်အနေဖြင့် မတော်တဆဓာတ်လိုက်ခြင်းတွေ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ အချိန်အားဖြင့် ၂၀၁၈ -၂၀၁၉မှာ စတင်လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။ ဆက်လက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးရရှိရန် တစ်ရွာလုံးရှိ တောင်သူများ စိုက်ပျိုးမြေကောင်းမွန် ပုံမှန်စိုက်ပျိုးမြေနေရာတွင် ၄၄(၂၅)သိန်းကုန်ကျခံပြီး စိုက်ပျိုးရေးရရှိရန် လုပ်ဆောင်မှုအား ၂၀၁၇ တွင် ပြုလုပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

ချောင်းခွကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသောလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်ဤအစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှအမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။ နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီစာရင်း

စဉ်	အမည်	တာဝန်	ဝတ္တရား
၁	ဦးဖိုးနီ	ဥက္ကဋ္ဌ	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းပုံမှန် အစည်းအဝေး အရေးပေါ်အစည်းအဝေးများ တွင် လုပ်ငန်းဖြစ်မြောက်အောင်မြင်စွာ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခြင်း တာဝန်ယူမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုများအာ လုပ်ဆောင်ခြင်း။
၂	ဦးတင်မောင်	အတွင်းရေးမှူး	ဥက္ကဋ္ဌနှင့်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ရသည်။ ဥက္ကဋ္ဌမှ လိုအပ်ချက်ခိုင်းစေလျှင် မည်သည့်လုပ်ငန်းမဆို ပါဝင်လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း။
၃	ဦးကြည်ဝင်း	စာရင်းကိုင်	ကျေးရွာထဲတွင် အဖွဲ့ဝင်မှ ရန်ပုံငွေများ အလှူငွေများ အဓိကအရေးကြီးသော စာရွက် စာတမ်းများ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း မှတ်စုများ ကုန်ကျစရိတ်များကို တိကျအောင် စာရင်းပြုစု

			ထားခြင်း။
၄	ဦးကြည်ညွန့်	စာရင်းကိုင်	ကျေးရွာထဲတွင် အဖွဲ့ဝင်မှ ရန်ပုံငွေများ အလှူငွေများ အဓိကအရေးကြီးသော စာရွက်စာတမ်းများ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း မှတ်စုများ ကုန်ကျစရိတ်များကို တိကျအောင် စာရင်းပြုစုထားခြင်း။
၅	ဦးအောင်ကြည်	ငွေထိန်း	ကျေးရွာမှ ရန်ပုံငွေရှာဖွေ၍ ရရှိလာသော ငွေကြေးနှင့် စီမံကိန်းမှ မတည်ငွေကြေးများကို လုံခြုံစွာသိမ်းဆည်းခြင်း၊ လိုအပ်သောအချိန်တွင် ထုတ်ပေးခြင်း။
၆	ဒေါ်စန်းမြင့်	အဖွဲ့ဝင်	ပုံမှန်အစည်းအဝေးနှင့် အရေးပေါ်အစည်းအဝေးများကို ပုံမှန်တိကျအောင် တတ်ရောက်ပေးခြင်း။
၇	ဦးကြည်လွင်	အဖွဲ့ဝင်	ပုံမှန်အစည်းအဝေးနှင့် အရေးပေါ်အစည်းအဝေးများကို ပုံမှန်တိကျအောင် တတ်ရောက်ပေးခြင်း။
၈	ဦးပန်းမွှေး	အဖွဲ့ဝင်	ပုံမှန်အစည်းအဝေးနှင့် အရေးပေါ်အစည်းအဝေးများကို ပုံမှန်တိကျအောင် တတ်ရောက်ပေးခြင်း။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

စဉ်	အမည်	ဌာန/အဖွဲ့	ဖုန်းနံပါတ်
၁	ဦးကြည်	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေး	၀၉-၇၉၄၉၅၆၉၀၊ ၃၃၄၄၉၆၈၇
၂	ဦးဝင်းလွင်	အုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေး	၀၉-၃၃၁၂၇၅၃၀၊ ၇၈၁၇၁၂၇၉၀
၃	ဒေါ်သန်းသန်းစိုး	တိုက်နယ်ကျန်းမာရေး	၀၉-၄၀၂၅၄၈၉၈၄
		ကျေးရွာမီးသတ်	

သစ် ၅.၀၆
၁၀ မတ် ၂၀၁၆

ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်ဆောင်ရွက်ပေးရန် စစ်ဆေးမှု ဝန်ထမ်း

ဒေသခံအစိုးရဌာနအမည် မိုးညိုသာ
တည်နေရာ က. ကိုအောင် (ရွာ)
လူဦးရေ _____

ရပ်ရွာလူထုအပေါ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ။

- မြေငလျင်
- ဆူနာမီ
- မြေပြိုခြင်း
- ဆိုင်ကလုံး
- မိုးသည်းထန်ခြင်း
- ရေကြီးခြင်း
- လေထန်ခြင်း
- မုန်တိုင်းဒီဇေ
- အခြား (ဖော်ပြပါ)

မိုးခေါင်ခြင်း၊ ဒဏ်ရာ၊ မြေထဲသို့ ကျဆင်းခြင်း။

အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံ။

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေ ဖော်ပြချက်

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသော ဖြစ်ရပ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးမှုရှိပါသလား (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) မရှိပါ
မရှိလျှင် ဘာကြောင့်လဲ အခြားအသေးစားဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား မရှိပါ
ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အသေးစိတ်၊ စာရွက်ပိုဒ်အုပ်ချုပ်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ် ပမာဏများပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။ မရှိပါ
ရှိလျှင် ၎င်းတို့မှာဘယ်သူလဲ။ မည်သည့်အချက်တွေကြောင့် သူတို့ ထိခိုက်လွယ်မှုရှိနေသလဲ။
(အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ စာရွက်ပိုဒ်အုပ်ချုပ်အသုံးပြုပါ) သက်တမ်းရှည်ခံ၊ ကလေးများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်များ၊ ခိုခင်းများ၊ မိသားစုများ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။	ရှိပါသည်	မရှိပါ ☒
အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံရှိပါသလား	ရှိပါသည်။	မရှိပါ။ ☒
၎င်းတို့ကို အပြုပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား	ရှိပါသည်။	မရှိပါ။ ☒
ရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ		

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ -

အားနည်းချက်များ - ထေးမြန် ခိုင်ခံ့ ချေ ဗဟု ချေတမ်းများ၊ မေ့မိသော များ

အကြံပြုချက်များ -

၂။ ဒေသတွင်း အန္တရာယ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ဆူနာမီ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) <p>မိုးများသောမြေပြိုမှု</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးရေချိန် ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) 	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ ☒ မိုးရေချိန် <p>မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ)</p> <p>အခြား (ဖော်ပြပါ) လိုအပ်လျှင် စာရွက်ပိုသုံးပါ။</p>
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် လေ့များရှိပါသလား။</p> <p>ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။</p> <p>ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <p>ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။</p> <p>သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား</p> <p>ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။</p>

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

- အားသာချက်များ - ဒေသတွင်း မိုးလေဝသနှင့် ဆေးကုစဉ်၊ စေတနာ့ပြု ဘေးအန္တရာယ်များ
- အားနည်းချက်များ - ဆေးကုစဉ်၊ ဆေးကုစဉ်၊ စာ၊ နာခြင်း၊ ဗဟိုဝေငံ ဟု
- အကြံပြုချက်များ -

၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ

<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☒ ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ် ☒ အခြား 	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည့်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)</p> <p>ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ရုံး</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ(သတင်းပြန်ကြား)သည့် နေရာရပ်ရွာဌာနများ ☐ အခြား <p>စာရွက်အပိုသုံးပါ။</p>
---	--

ဒုတိယအဆင့် / အဓိက တာဝန်ရှိသူများ ရှိ မရှိ

တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။

- ၁ အောင်ကျော်စွာ
- ၂ အောင်ကျော်စွာ
- ၃
- ၄
- ၅
- ၆
- ၇
- ၈
- ၉

သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း
တင်ထားသူ အမြဲတမ်းအဆင်သင့် ရှိပါသလား။
 ရှိ မရှိ
အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။

(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး
စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ဖွဲ့စည်းမှုကို
ကပ်ထားပါသလား။
 ရှိ မရှိ

မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း အဆင်မပြေပါ။
ကျေးဇူးပြု၍ အထောက်အကူပြုပေးပါ။

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ

ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
(ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား
စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ - ဆက်သွယ်ခြင်း နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု စေ့ငြိမ်းမှု ရှိပြီး ဆင့်ကမ်း

အားနည်းချက်များ - စာအုပ်များ မရှိပါ။

အကြံပြုချက်များ - ဆင်းရဲပါး

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကုလကဗြဏ်း။

ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။
အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးခြစ်ပေးပါရန်။

☒ တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်	☒ အရေးဒေပါကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
☒ လက်ကိုင်ဖုန်း	☒ နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ AM / FM ရေဒီယိုများ	စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
VHS / HF ရေဒီယိုများ	အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
ရုပ်မြင်သံကြား	အခြား (လိုအပ်ပါကစာရွက်ပိုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည်အဖို့မှ မတိရန်။

- အားသာချက်များ - အန္တရာယ်ကြောင့် သတိပေးချက်များ အား လက်ခံခြင်း
- အားနည်းချက်များ - မြန်မာ့၊ မိုး၊ Radio ၁၅ ရဲ့ ယူ ခိုလေ့ရှိခြင်း
- အကြံပြုချက်များ -

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်ပြင်ပ/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ ✓

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ ✓

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ ✓

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ ✓

မရှိလျှင် ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ ✓

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည်အဖို့မှ မတိရန်။

- အားသာချက်များ - ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများ
- အားနည်းချက်များ - စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
- အကြံပြုချက်များ - မြန်မာ့၊ မိုး၊ Radio ၁၅ ရဲ့ ယူ ခိုလေ့ရှိခြင်း

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေသနည်း အောက်ဖော်ပြပါအတွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- ✓ လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ✓ ရေဒီယို (VHF/HF)
- ✓ သတိပေးချက်အလံများ လွှင့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥသြ ခွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ ✓
မရှိလျှင်၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း။

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ - အန္တရာယ် ဗြူဟာပေးသော အန္တရာယ်များ

အားနည်းချက်များ - (အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ခြေ)

အကြံပြုချက်များ - ()

၂၀၁၆
၂၆

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ - ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန်
- (ကွဲပြားနေသော ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေမြေ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- ဘေးအန္တရာယ်မြေ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်မြေ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်မြေ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းခိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်တည်ရှိရန်
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် ခိုလှုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အခြေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ

ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံအညွှန်းပစ္စည်းများ

ရေ စွမ်းအင် မီးဖိုချောင်သုံး ပစ္စည်းများ
အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်ဖော်
အခြား

ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောဧရိယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား
လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန်
အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက် ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ
ပို့ဝင်မှုများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ
တောင်းခံရန်
အခြား (ရိုပါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ - အဆောင်အယူ အဆောင်အယူများအား ပေးပို့ခြင်း

အားနည်းချက်များ - အန္တရာယ် ဗြူဟာပေးသော အန္တရာယ်များ

အကြံပြုချက်များ - ရေးရွာအဖွဲ့အစည်းများအား ပေးပို့ခြင်း

၂၀၁၆
၂၆

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်မြေမြေပုံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ

မိုးတောင်ကျွန်း ဦးစီးဌာန၊ မြို့၊ မြန်မာ့လူထု အကာအကွယ်ရေးဌာန

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ချောမွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက် တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။ အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်မှုများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုဖြင့် မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အဖြစ်အပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဘေးဖြစ်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နိုးကြား တက်ကြွလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်စေရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

*ဥပမာ- မိုးတောင်ကျွန်း ဒုတိယအဆင့် မြို့ အကာအကွယ်ရေးဌာန
ပေးချက် ထုတ်ပေးချက် ပြုပါသည်။*

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

- အားသာချက်များ - (ဘေးအန္တရာယ်ပင် အန္တရာယ်လျှော့ချရေးအဖွဲ့အစည်းများ)
- အားနည်းချက်များ - (အန္တရာယ်ပင် အန္တရာယ်လျှော့ချရေးအဖွဲ့အစည်းများ)
- အကြံပြုချက်များ - (အန္တရာယ်ပင် အန္တရာယ်လျှော့ချရေးအဖွဲ့အစည်းများ)

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဝေဒဠ်းစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိပါက၊ နည်းလမ်းများအားဖော်ပြပါ။

ရှိ မရှိ ✓

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဝေဒဠ်းစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိလျှင်၊ တာဝန်ပေးထားသူများအားဖော်ပြပါ။

ရှိ မရှိ ✓

မည်ကဲ့သို့ မကြာခင်ကဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဝေဒဠ်းစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တုန့်ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိလျှင်၊ အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။

ရှိ မရှိ ✓

သုံးသပ်ချက်များ ဆော့လျင်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိလျှင်၊ အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ။

ရှိ မရှိ ✓

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

- အားသာချက်များ -
- အားနည်းချက်များ - (သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဝေဒဠ်းစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိလျှင်၊ အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။)
- အကြံပြုချက်များ - (အန္တရာယ်ပင် အန္တရာယ်လျှော့ချရေးအဖွဲ့အစည်းများ)

အနှစ်ချုပ်လမ်းညွှန်ချက်များ	
၁။	ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ
၂။	ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၃။	ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ
၄။	သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း
၅။	ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း
၆။	ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၆။	ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း
၇။	ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း
၈။	အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ
၉။	သုံးသပ်ချက်များ
	အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ
	လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ
	လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ

ပုံစံ ၁၅၀ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုများအနေဖြင့် မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှု ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရွက်မှုများကို သိရှိ နားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တော ပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ ရှောင်ရွက်မှုအချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။

အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ။

အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
ပုံပိုးသူမှ ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း။

ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
ပုံပိုးသူ (က-၊ မ-)၊ ရွာမှပါဝင်သူ (က-၊ မ-)

ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက် တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်အပည့်/ နေရာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
ပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်းအကျဉ်း		
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဖြစ်စေမှုများ	မရှိ	မရှိ
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		
ပတ်ဝန်းကျင်သည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။		✓
ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်ရွက်မှုသည် အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။		✓
ပတ်ဝန်းကျင်သည် မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ ခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေတောမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။		✓
ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်ရွက်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		✓
ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်ရွက်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောမဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		✓
ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်ရွက်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။		✓

၅၆

စီမံကိန်းအုပ်စု	ဘက်ကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော နယ်ပယ်များဖြစ်စေပါသလား။		✓
	ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
	စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		✓
	စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		✓
	စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။		✓
	စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရှိရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။		✓
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေသဖြင့် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။			

ပုံစံ ၁၆။ ဝင်္ဂိတ်တို့ စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားစေနိုင်ရန်အတွက် ပုံရိုးပေးမည့် နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီမံခန့်ခွဲမှု စာရင်းသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ၊ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက် ယူမှု(သို့) ဌာနတွင်းသုံးမှုများ မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းကို ဖော်ပြ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခ ဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါ်တွင် မူတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီမံခန့်ခွဲမှု စာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီမံခန့်ခွဲမှု စာရင်းကိုထပ်မံ ရွေးနှေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။
 ခွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစစ်ချက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက် သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
 ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကြားဆောင်ရွက်မှု
 ဤအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား ဘယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွား သည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ် ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။		/
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များပိုးရို၊ ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။		/
စီမံကိန်းသည် အခြားမူလာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		/
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။	/	
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။		/
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		/
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ဖျက်စီးသေသလား။		/
လူတွေချဲ့သွားနေတဲ့ အနောက်အယုတ်ပေးနေသလား။	/	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦး၊ သတ်မှတ်ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။		/
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။		/
စီမံကိန်းသည် ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေသြဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။		/
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		/
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		/
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		/
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။	/	